

PORADNIK

FINANSOWANIE USUWANIA AZBESTU

**ZE ŚRODKÓW KRAJOWYCH I UNIJNYCH
W LATACH 2009-2013**

PORADNIK

FINANSOWANIE USUWANIA AZBESTU

**ZE ŚRODKÓW KRAJOWYCH I UNIJNYCH
W LATACH 2009-2013**

**pod redakcją
EWY WILK**

1 sierpnia 2009 r.

Finansowane w ramach:

„Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski”

Copyright by **Minister Gospodarki**

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Instrumenty finansowe wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych w poszczególnych województwach.....	4
2.1. województwo dolnośląskie.....	5
2.2. województwo kujawsko-pomorskie.....	8
2.3. województwo lubelskie.....	13
2.4. województwo lubuskie.....	16
2.5. województwo łódzkie.....	19
2.6. województwo małopolskie.....	23
2.7. województwo mazowieckie.....	27
2.8. województwo opolskie.....	33
2.9. województwo podkarpackie.....	36
2.10. województwo podlaskie.....	41
2.11. województwo pomorskie.....	43
2.12. województwo śląskie.....	46
2.13. województwo świętokrzyskie.....	51
2.14. województwo warmińsko-mazurskie.....	53
2.15. województwo wielkopolskie.....	57
2.16. województwo zachodniopomorskie.....	62
3. Ogólnopolskie instrumenty wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych.....	65
3.1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	65
3.2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.....	66
3.3. Kredyt oferowany przez BGŻ we współpracy z ARiMR.....	72
3.4. Linia KfW5.....	74
3.5. Kredyt na zakup i montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska.....	75
4. Bibliografia.....	76

1. Wstęp

Azbest jest substancją stwarzającą szczególne zagrożenie dla środowiska, której wykorzystywanie, przemieszczanie oraz eliminowanie dozwolone jest przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności. Na mocy polskiego prawa azbest może być wykorzystywany nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Uchwałą Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. przyjęto *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (Program)*, utrzymujący następujące cele *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski* z dnia 14 maja 2002 r.:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

W *Programie* jako istotne zagrożenie dla usunięcia azbestu do 2032 r. wskazano brak systemowego wsparcia finansowego dla podmiotów zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz bezpiecznego usuwania azbestu, w szczególności dla osób fizycznych.

Niniejszy *Poradnik* jest realizacją celów postawionych w *Programie*, jakimi jest aktualizacja poradników dotyczących finansowania usuwania azbestu i postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

Przedmiotem *Poradnika* jest analiza istniejących w Polsce instrumentów finansowania zadań związanych z bezpiecznym eliminowaniem z użytkowania wyrobów azbestowych zarówno w odniesieniu do osób fizycznych, przedsiębiorców, jak i organów administracji publicznej, zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*.

Pierwsza edycja *Poradnika nt. finansowania usuwania azbestu w latach 2008-2013* została opracowana i rozdystrybuowana przez naszą firmę w 2008 r. Cieszyła się dużą popularnością i zainteresowaniem wśród przedstawicieli władz gmin i powiatów. Efektem pracy były m.in. zaproszenia i prezentacje na konferencjach, a także liczne zapytania ze strony gmin, osób prywatnych i firm co do możliwości pozyskania dodatkowych źródeł finansowych.

Przedmiotem niniejszego *Poradnika* jest analiza istniejących w Polsce instrumentów finansowania prac związanych z bezpiecznym eliminowaniem z użytkowania wyrobów azbestowych zarówno w odniesieniu do osób fizycznych, przedsiębiorców, jak i organów administracji publicznej.

Poradnik zawiera informacje aktualne na 31 lipca 2009 r.

2. Instrumenty finansowe wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych w poszczególnych województwach

W poszczególnych województwach instrumenty finansowe wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych oferowane są przez następujące instytucje:

1. Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
2. Bank Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ) we współpracy z WFOŚiGW,
3. Regionalne Programy Operacyjne dla poszczególnych województw.

Poszczególne Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej oferują wsparcie dofinansowania bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest zgodnie z uchwalanymi każdego roku priorytetami działalności. Forma i zakres wsparcia, a także uprawnieni do ubiegania się o dofinansowanie różnią się w zależności od obowiązujących zasad w każdym z wojewódzkich funduszy.

BOŚ udziela kredytów pod warunkiem prowadzenia prac zgodnie z wymogami prawa na podstawie umowy cywilnoprawnej określającej warunki dofinansowania podmiotom, które udokumentowały wymierny efekt ekologiczno-rzeczowy oraz posiadają zdolność do zaciągania zobowiązań finansowych, a także ustanowiono odpowiednie formy zabezpieczenia spłaty kredytu.

Wsparcie oferowane w ramach RPO objęte jest przepisami o pomocy publicznej. W przypadku projektów objętych pomocą de minimis, maksymalnie do 85% wydatków kwalifikowalnych, z zastrzeżeniem reguł wskazanych w *Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych*.

Projekty wybierane są w trybie indywidualnym lub trybie konkursowym. Tryb indywidualny wskazuje na projekty kluczowe przyjęte w wykazie indywidualnych projektów kluczowych dla poszczególnych Regionalnych Programów Operacyjnych. W trybie konkursowym możliwe są konkursy zamknięte lub otwarte. W ramach konkursów zamkniętych daty otwarcia i zamknięcia naboru wniosków (okres przyjmowania wniosków) zostają określone w ogłoszeniu o konkursie, a w konkursach otwartych nabór wniosków i ich ocena prowadzone są w sposób ciągły, do wyczerpania określonego limitu środków lub zamknięcia konkursu uzasadnionego odpowiednią decyzją.

Lista wydatków kwalifikowanych w ramach działań jest określona w dokumentach Regionalnych Programów Operacyjnych, Uszczegółowienie/ Szczegółowy opis RPO są zgodne z wytycznymi i podręcznikami dotyczącymi kwalifikowania wydatków. Pozostają one w zgodności z *Krajowymi wytycznymi dotyczącymi kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013*.

Aktualne wersje formularzy wniosków oraz wykazy niezbędnych załączników, będących integralną częścią wniosku, zostaną określone w ogłoszeniu konkursowym. Będzie je można odebrać w Instytucjach Zarządzających poszczególnymi RPO lub na ich stronach internetowych.

2.1. województwo dolnośląskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. Jastrzębia 24, 53-148 Wrocław
tel. (071) 333-09-40, faks (071) 332-37-76
e-mail: poczta@fos.wroc.pl
www.fos.wroc.pl

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach realizacji zadań priorytetowych w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi przewiduje dofinansowanie usuwania odpadów niebezpiecznych, odpadów medycznych oraz odpadów przemysłowych (priorytet 4.4.).

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW we Wrocławiu mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego,
2. jednostki budżetu państwa, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, stowarzyszenia, związki wyznaniowe, fundacje o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, oświatowym, kulturalnym i badawczym,
3. przedsiębiorcy,
4. pozostałe osoby prawne, posiadające zdolność do zaciągania zobowiązań finansowych.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

W zakresie usuwania azbestu Wojewódzki Fundusz oferuje wsparcie finansowe w formie pożyczek preferencyjnych, dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytu preferencyjnego.

Osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe oraz właściciele i zarządcy budynków mogą skorzystać z linii kredytowej *Likwidacja wyrobów zawierających azbest z budynków* obsługiwanej przez BOŚ, w ramach której Wojewódzki Fundusz udziela dopłat do odsetek.

Fundusz udziela pomocy finansowej:

- jednostkom samorządu terytorialnego w formie dotacji do 25% i pożyczki do 75% kosztów usunięcia, transportu i unieszkodliwienia,
- jednostkom budżetowym państwa, związkom wyznaniowym, stowarzyszeniom i fundacjom o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, oświatowym, kulturalnym i badawczym w formie dotacji do 25% kosztów usunięcia, transportu i unieszkodliwienia,
- przedsiębiorcom jako dopłaty do kredytu preferencyjnego w dowolnie wybranym banku lub pożyczki do 75% kosztów usunięcia, transportu i unieszkodliwienia,
- osobom fizycznym w formie stałych dopłat w BOŚ w wysokości 5% w całym okresie kredytowania.

Warunki dofinansowania

Wojewódzki Fundusz udziela dofinansowania na podstawie złożonego, kompletnego wniosku sporządzonego na obowiązujących w Funduszu formularzach wraz ze wszystkimi niezbędnymi załącznikami wynikającymi z przepisów prawa: budowlanego, ochrony środowiska, zamówień publicznych, nadzorowania pomocy publicznej, w tym zaświadczenia o wywiązywaniu się z opłat

za korzystanie ze środowiska, protokołu z wyboru wykonawcy zadania, pozwolenia na budowę, itp. Udzielenie pomocy odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Termin i miejsce złożenia wniosku

W 2009 r. wniosek o udzielenie dofinansowania ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu OZ - *Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi* składa się z części A i A.1., jednego tematycznego formularza części B (ekologiczno-technicznej) oraz jednego tematycznego formularza części C (ekonomiczno-finansowej) w przypadku pożyczki i dotacji. Wniosek o dopłatę do oprocentowania preferencyjnego kredytu bankowego dla przedsiębiorców składa się z części A, A.1., części B (ekologiczno-technicznej) oraz części C - C/P (finansowej). Aktualnie obowiązującą wersję wniosku o dofinansowanie zadania wraz z wykazem załączników można uzyskać w Oddziałach Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski o wsparcie finansowe można składać przez cały rok. Rozpatrywane są na bieżąco. Wnioski składa się w zależności od lokalizacji zadania w jednym z czterech oddziałów:

1. Oddział Wrocław (*ul. Jastrzębia 24, 53-148 Wrocław, tel. (071) 333-09-40, faks (071) 332-37-76, e-mail: poczta@fos.wroc.pl*) - działaniem oddziału objęte są gminy z następujących powiatów: Wołów, Trzebnica, Milicz, Środa Śląska, Wrocław, Oleśnica, Oława, Strzelin,
2. Oddział Jelenia Góra (*Plac Ratuszowy 31/32, 58-500 Jelenia Góra, tel. (075) 75-32-829, faks (075) 75-32-869, e-mail: jeleniag@fos.wroc.pl*) - działaniem oddziału objęte są gminy z następujących powiatów: Zgorzelec, Bolesławiec, Lubań, Lwówek Śląski, Jelenia Góra, Kamienna Góra,
3. Oddział Legnica (*ul. Okrzei 16, 59-220 Legnica, tel. (076) 85-243-01, faks (076) 86-207-47, e-mail: legnica@fos.wroc.pl*) dla gmin z następujących powiatów: Głogów, Góra, Polkowice, Lubin, Legnica, Złotoryja, Jawor,
4. Oddział Wałbrzych (*ul. Kolejowa 8, 58-310 Szczawno Zdrój, tel. (074) 841-51-52, faks (074) 841-50-41, e-mail: walbrzych@fos.wroc.pl*) dla gmin z następujących powiatów: Świdnica, Wałbrzych, Dzierżoniów, Ząbkowice Śląskie, Kłodzko.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Oddział BOŚ we Wrocławiu
50-032 Wrocław, ul. G.Zapolskiej 1
tel. (0-71) 344-36-29, faks (0-71) 344-36-20
e-mail: wroclaw@bosbank.pl

BOŚ Oddział we Wrocławiu współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa dolnośląskiego w ramach linii kredytowej nr I. Umowa zawarta została na czas określony do 31 grudnia 2009 r.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu są przeznaczone dla:

1. osób fizycznych,
2. osób prawnych (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego),
3. wspólnot mieszkaniowych, będących właścicielami lub zarządcami budynków, a także dla ich współwłaścicieli lub użytkowników (pod warunkiem zgody właścicieli budynków).

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania objęta jest eliminacja odpadów azbestowych z obiektów budowlanych i tymczasowych obiektów budowlanych, obejmująca demontaż materiałów albo zabezpieczenie powłokami malarskimi powierzchni dachowych i elewacyjnych zawierających azbest, transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [WIBOR 1M pomniejszony o 2,5 pp., lecz nie mniej niż 1,00%],
2. kwota kredytu: do 90% kosztów zadania, lecz nie więcej niż 100.000 zł,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: do czasu zakończenia zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku kredytowego wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego

*Institucja Zarządzająca RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Dolnośląskiego poprzez
Departament Regionalnego Programu Operacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim
Województwa Dolnośląskiego we Wrocławiu
ul. Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
tel. (071) 776-93-35; faks (071) 776-90-03
www.rpo.dolnyslask.pl
e-mail: sekretariatdrpoz@dolnyslask.pl*

W Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego nie jest przewidziana możliwość sfinansowania projektów, których przedmiotem jest wyłącznie usuwanie azbestu.

2.2. województwo kujawsko-pomorskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
ul. Szosa Chełmińska 28, 87-100 Toruń
tel. (056) 62-12-300, faks (056) 62-12-302
e-mail: wfosigw@wfosigw.torun.pl
www.wfosigw.torun.pl

W ramach priorytetu *Ochrona powierzchni ziemi* Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu udziela wsparcia finansowego na inwestycje dotyczące usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego,
2. podmioty gospodarcze,
3. organizacje i stowarzyszenia,
4. jednostki budżetowe, tj. uczelnie, szkoły, szpitale, domy pomocy społecznej, itp.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty obejmujące wartość wszystkich nakładów inwestycyjnych koniecznych do zrealizowania przedsięwzięcia z wyłączeniem odszkodowań, administracyjnych kar pieniężnych, kar umownych wraz z odsetkami, kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego.

Forma wsparcia

W zakresie usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest Wojewódzki Fundusz oferuje wsparcie finansowe w formie pożyczek preferencyjnych, pożyczek płatniczych, dotacji i przekazania środków finansowych oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych.

Ponadto w ramach dopłat Wojewódzkiego Funduszu do oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych w BOŚ funkcjonuje linia kredytowa nr 9, obsługująca wymianę azbestowych powierzchni dachowych lub elewacyjnych płyt azbestowych. Z kredytu tej linii mogą być finansowane koszty demontażu starego oraz zakupu i montażu nowego pokrycia dachu lub elewacji.

Warunki dofinansowania

Wojewódzki Fundusz uzależnia przyznanie środków finansowych od:

- uzyskania efektu ekologicznego, czyli określonych korzyści dla środowiska,
- zbilansowania kosztów zadania, posiadania własnego wkładu finansowego,
- uwzględnienia w projekcie najlepszych technik i technologii (BAT),
- braku zaległości w uiszczaniu opłat za korzystanie ze środowiska oraz kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska,
- złożenia wniosku wraz z kompletem dokumentów.

Fundusz udziela dofinansowania w następującej wysokości:

1. do 75% kosztu całego przedsięwzięcia w przypadku pożyczki,
2. nieprzekraczającej kwoty zagwarantowanej z funduszy pomocowych w przypadku pożyczki płatniczej,
3. do 90% kosztu zadania w przypadku dotacji i przekazania środków finansowych.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Wnioski o pożyczkę na kolejny rok będą rozpatrywane do końca pierwszego kwartału kolejnego roku. Wnioski o dotacje oraz przekazanie środków należy składać do 31 grudnia na następujący rok.

Aktualnie obowiązujące wersje wniosków można uzyskać w Biurze oraz na stronie internetowej Funduszu. Wnioski o dofinansowanie należy składać w Biurze Funduszu.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

Oddział BOŚ w Bydgoszczy
85-950 Bydgoszcz, ul. Bernardyńska 13
tel. (0-52) 348-10-80, faks (0-52) 348-10-49
e-mail: bydgoszcz@bosbank.pl

Oddział BOŚ w Toruniu
87-100 Toruń, ul. Dominikańska 9
tel. (0-56) 619-34-01, faks (0-56) 619-34-25
e-mail: torun@bosbank.pl

Oddział BOŚ we Włocławku
87-800 Włocławek, ul. T. Kościuszki 15
tel. (0-54) 230-34-64, faks (0-54) 231-36-67
e-mail: wloclawek@bosbank.pl

BOŚ Oddział w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w zakresie kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w ramach linii kredytowej IX. Umowa została zawarta na czas określony do 31 grudnia 2010 r.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu są przeznaczone dla:

1. jednostek samorządu terytorialnego,
2. podmiotów gospodarczych,
3. osób fizycznych.

Przedmiot kredytowania

W ramach linii nr IX przedmiotem kredytowania objęte są inwestycje dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest, tj. wymiana powierzchni dachowych azbestowych lub elewacyjnych płyt azbestowych (z kredytu mogą być finansowane koszty demontażu, unieszkodliwienia, zakupu i montażu nowego pokrycia dachu lub elewacji) oraz budowa wodociągów w technologii rur bezazbestowych w miejsce wodociągów z rur azbestowych.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [1 swr pomniejszona o 3 pp., lecz nie mniej niż 1,00%],
2. kwota kredytu: do 100.000 zł, lecz nie więcej niż 80% kosztu całkowitego inwestycji,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: 6 miesięcy od czasu zakończenia zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku kredytowego wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez
Departament Wdrażania RPO w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 73, 87-100 Toruń
tel. (056) 656-11-55, faks (056) 656-11-33
www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl
e-mail: rpowdrazanie@kujawsko-pomorskie.pl*

W RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego istnieje możliwość sfinansowania kosztów związanych z bezpiecznym usuwaniem wyrobów zawierających azbest w ramach następujących działań:

1. działanie 2.2 *Gospodarka odpadami*,
2. działanie 7.1 *Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast*.

Działanie 2.2 Gospodarka odpadami

Beneficjenci

Beneficjentami działania 2.2 *Gospodarka odpadami* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego (jst),
2. ich związki i stowarzyszenia,
3. podmioty świadczące usługi zadań własnych jst.

Typy projektów

W ramach działania 2.2 *Gospodarka odpadami* możliwe będzie sfinansowanie m.in. przedsięwzięć polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu (w tym także koszty transportu na składowisko) odpadów zawierających azbest oraz innych odpadów niebezpiecznych z obiektów i sieci usług publicznych.

Forma wsparcia

W ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie zaliczek i refundacji poniesionych wydatków.

Warunki dofinansowania

W przypadku projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna, maksymalny udział dofinansowania ze środków wspólnotowych, tj. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w wydatkach kwalifikowalnych projektu wynosi 70%, a minimalny wkład własny beneficjenta w

wydatkach kwalifikowalnych projektu wynosi 30%. Natomiast w przypadku projektów objętych pomocą publiczną, maksymalny udział dofinansowania w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 50%, przy czym 85% dofinansowania pochodzi ze środków EFRR, a 15% z budżetu państwa. Minimalny wkład własny w projektach objętych pomocą publiczną wynosi 50%.

Wydatkami kwalifikowalnymi dla projektów nie objętych pomocą publiczną są wydatki poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 r., natomiast – dla projektów objętych pomocą publiczną dniem rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków jest dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.

Nie określono minimalnych ani maksymalnych kwot wsparcia oraz wartości projektu.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Szczegółowe informacje na temat zasad organizacji, warunków uczestnictwa, kryteriów i sposobu wyboru projektów, terminów, a także pozostałe informacje niezbędne podczas przygotowywania dokumentacji konkursowej zawarte są w *Trybie składania wniosków o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013*, który dostępny jest w Instytucji Zarządzającej RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz na stronie internetowej www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl.

Zgodnie ze zaktualizowanym 30 czerwca 2009 r. *Wieloletnim harmonogramem konkursów* w ramach działania 2.2 *Gospodarka odpadami* przewidziano jeszcze dwa konkursy:

1. wrzesień 2009 r. z alokacją w wysokości 14.000.000 euro,
2. II kwartał 2011 r. z alokacją w wysokości 14.500.000 euro.

Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 7.1 *Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego (*jsf*),
2. związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
3. administracja rządowa,
4. szkoły wyższe i instytucje kultury,
5. osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki,
6. zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie zdrowia,
7. pozostałe podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
8. organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje, prowadzące statutową działalność non profit w obszarze objętym wsparciem w ramach działania,
9. kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
10. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwo Budownictwa Społecznego,
11. przedsiębiorstwa.

Typy projektów

W ramach działania 7.1 *Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast* możliwe będzie sfinansowanie przedsięwzięć polegających m.in. na zastępowaniu azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla człowieka. Do wsparcia będą się kwalifikowały projekty, których zakres obejmuje renowację części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych.

Forma wsparcia

W ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie zaliczek (z wyłączeniem przedsiębiorstw) i refundacji.

Warunki dofinansowania

W ramach działania 7.1 *Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast* przewiduje się wspieranie projektów objętych pomocą publiczną. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest umieszczenie projektu w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Nie określono minimalnych ani maksymalnych kwot wsparcia oraz wartości projektu. Maksymalny udział dofinansowania ze środków wspólnotowych, tj. z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wydatkach kwalifikowalnych projektu jest następujący:

- a. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna:
  - 85% - miasta 5-10 tys. mieszkańców oraz miasta 10-15 tys. mieszkańców,
  - 80% - miasta 15-20 tys. mieszkańców,
  - 75% - miasta powyżej 20 tys. mieszkańców,
  - 70% - miasta subregionalne: Inowrocław, Grudziądz, Włocławek,
  - 65% - aglomeracja bydgosko-toruńska.
- b. dla projektów objętych pomocą publiczną zgodnie ze schematem pomocy publicznej, dofinansowanie pochodzi w 85% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i w 15% z budżetu państwa,
- c. dla państwowych jednostek budżetowych wynosi 100%. Dofinansowanie pochodzi w:
  - 85% - miasta 5-10 tys. mieszkańców oraz miasta 10-15 tys. mieszkańców,
  - 80% - miasta 15-20 tys. mieszkańców,
  - 75% - miasta powyżej 20 tys. mieszkańców,
  - 70% - miasta subregionalne: Inowrocław, Grudziądz, Włocławek,
  - 65% - aglomeracja bydgosko-toruńska ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i odpowiednio 15%, 20%, 25%, 30% i 35% ze środków budżetu państwa.

Minimalny wkład własny beneficjenta w wydatkach kwalifikowalnych projektu wynosi:

1. dla projektów, których nie dotyczy pomoc publiczna - 15% (pozostałe miasta do wysokości dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego),
2. dla projektów objętych pomocą publiczną zgodnie ze schematem pomocy publicznej,
3. dla państwowych jednostek budżetowych - 0%.

W projektach, których nie dotyczy pomoc publiczna wydatkami kwalifikowalnymi są wydatki poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 r., natomiast w stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

Warunkiem złożenia wniosku w konkursie otwartym będzie pozytywna ocena *Lokalnego Programu Rewitalizacji* przez Instytucję Zarządzającą.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Zgodnie ze zaktualizowanym 30 czerwca 2009 r. *Wieloletnim harmonogramem konkursów* w ramach działania 7.1 *Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast* przewidziano konkursy zamknięte, które planowane są do ogłoszenia w następujących terminach (nie wskazano alokacji finansowych przypadających na dany konkurs, ponieważ będą one ogłoszone w harmonogramach roboczych):

1. III kwartał 2009 r.
2. II kwartał 2010 r.

2.3. województwo lubelskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie
ul. Spokojna 7, 20-074 Lublin
tel./faks (081) 532-17-64, (081) 742-46-49
e-mail: sekretariat@wfos.lublin.pl
www.wfos.lublin.pl

W priorytecie *Ochrona powierzchni ziemi* dofinansowaniu podlegają zadania mające na celu unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest zgodnie z *Programem usuwania wyrobów zawierających azbest dla województwa lubelskiego na lata 2009-2032*.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Lublinie mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego,
2. jednostki budżetowe, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, podmioty tworzone na podstawie ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych,
3. spółki wodno-ściekowe,
4. fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe,
5. spółdzielnie, komunalne osoby prawne, Lasy Państwowe i ich jednostki organizacyjne,
6. publiczne szkoły wyższe,
7. podmioty gospodarcze wytwarzające urządzenia na rzecz ochrony środowiska,
8. przedsiębiorcy.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu i zdeponowania odpadów na składowisku.

Forma wsparcia

Fundusz oferuje wsparcie finansowe w formie pożyczek preferencyjnych, dotacji oraz dopłat do odsetek kredytu preferencyjnego udzielanego przez BOŚ. Zakres i forma udzielanego dofinansowania jest zależna od statusu prawnego kontrahenta. Pożyczki mogą zostać przyznane jednostkom samorządu terytorialnego, jednostkom budżetowym, samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej oraz spółkom wodno-ściekowym. Dotacje mogą zostać przyznane jednostkom samorządu terytorialnego, które podejmują się organizacji usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów należących do osób fizycznych w oparciu o *Gminny Plan Usuwania Azbestu* (w przypadku tej formy pomocy wnioskodawca powinien zgłosić się do Urzędu Gminy).

Osoby fizyczne oraz wspólnoty mieszkaniowe mogą uzyskać dopłaty do odsetek bankowych kredytu zaciągniętego w BOŚ.

Warunki dofinansowania

W ramach wsparcia dofinansowanie udzielone przez Fundusz może wynosić:

- a. w formie pożyczki do 80% kosztów kwalifikowanych dla jednostek samorządu terytorialnego i do 70% dla innych podmiotów,
- b. w formie dotacji do 50% kosztów kwalifikowanych.

Kwota dofinansowania zależy od sytuacji finansowej Funduszu i może być mniejsza niż wnioskowana. Wojewódzki Fundusz nie udziela dofinansowania na przedsięwzięcia zakończone.

Termin i miejsce złożenia wniosku

W 2009 r. obowiązują dwa wzory wniosków o udzielenie dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Lublinie: *Formularz wniosku dla jednostek samorządu terytorialnego* oraz *Formularz wniosku dla podmiotów gospodarczych i innych jednostek organizacyjnych na zadania inwestycyjne*. Zawierają one podstawowe informacje o wnioskodawcy i realizowanym zadaniu, efekcie rzeczowym i ekologicznym realizacji zadania, źródłach jego finansowania, a także stanie formalno-prawnym przygotowania zadania. Aktualną wersję wniosku o dofinansowanie i wykazu załączników można uzyskać w Oddziałach Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski o udzielenie wsparcia finansowego są przyjmowane w Funduszu do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania.

Wnioski mogą zostać złożone w zależności od miejsca realizacji zadania także w punktach obsługi wniosków:

1. Siedziba oddziału w Lublinie dla gmin z następujących powiatów: Lublin, Łuków, Ryki, Lubartów, Puławy, Łęczna, Świdnik, Opole Lubelskie, Kraśnik, Janów Lubelski,
2. Punkt w Białej Podlaskiej (*Al. 1000-lecia 28a/12, 21-500 Biała Podlaska, tel./faks (083) 342-03-97, 342-11-73, e-mail: biala.podlaska@wfos.lublin.pl*) dla gmin z następujących powiatów: Biała Podlaska, Parczew, Radzyń Podlaski,
3. Punkt w Chełmie (*Plac Niepodległości 1/pok. 351, 22-100 Chełm, tel. (082) 562-75-75, faks (082) 565-89-16, e-mail: chełm@wfos.lublin.pl*) dla gmin z następujących powiatów: Chełm, Włodawa, Krasnostaw,
4. Punkt w Zamościu (*ul. Promienna 4, 22-400 Zamość, tel./faks (084) 627-18-07, 639-30-94, e-mail: zamosc@wfos.lublin.pl*) dla gmin z następujących powiatów: Zamość, Biłgoraj, Hrubieszów, Tomaszów Lubelski.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

*Oddział BOŚ w Lublinie
20-002 Lublin, ul. Krakowskie Przedmieście 54
tel. (81) 535-06-10, faks (81) 532-56-33
e-mail: lublin@bosbank.pl*

BOŚ Oddział w Lublinie współpracuje z WFOŚiGW w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach linii kredytowej nr 4. Umowa została zawarta na czas określony do 31 grudnia 2010 r.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie są przeznaczone dla:

1. wspólnot mieszkaniowych,
2. osób fizycznych.

Przedmiot kredytowania

Bank oferuje linię kredytową nr 4 z dopłatą do odsetek bankowych *Inwestycje w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest*. Przedmiotem kredytowania w ramach linii objęta jest wymiana powierzchni dachowych i elewacyjnych z materiałów zawierających azbest (w zakresie demontażu, transportu i składowania azbestu) oraz wymiana rur wodociągowych z materiałów zawierających azbest (w zakresie demontażu, transportu i składowania materiałów azbestowych).

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [(1 sw powiększona o 1,4 pp.)*0,5],

2. kwota kredytu: nie może być wyższa niż 100.000 zł, do 100% kwalifikowanych kosztów zadania,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: do 6 miesięcy od daty zakończenia inwestycji.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku kredytowego wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału. Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów. Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wysokość dopłat jest akceptowana przez WFOŚiGW.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Lubelskiego poprzez
Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa
Lubelskiego w Lublinie
ul. Stefczyka 3b; 20-151 Lublin
tel. (081) 441-67-38; faks (081) 441-67-40
www.rpo.lubelskie.pl
e-mail: rpo@lubelskie.pl*

W ramach RPO Województwa Lubelskiego nie jest przewidziana możliwość sfinansowania projektów, których przedmiotem jest wyłącznie usuwanie wyrobów zawierających azbest.

2.4. województwo lubuskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze
ul. Kożuchowska 4, 65-364 Zielona Góra
tel. (068) 328-86-00, faks (068) 328-86-01
e-mail: sekretariat@wfosigw.zgora.pl
www.wfosigw.zgora.pl

W priorytecie dziedzinowym *Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami* przedmiotem dofinansowania jest wymiana powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest w obiektach budowlanych.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW mogą być:

1. osoby fizyczne,
2. osoby prawne,
3. wspólnoty mieszkaniowe,
4. inne jednostki organizacyjne, którym przepisy prawa zezwalają na nabywanie praw oraz zaciąganie zobowiązań we własnym imieniu.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów azbestowych na uprawnionym składowisku.

Forma wsparcia

Fundusz oferuje wsparcie w formie pożyczek na zasadach preferencyjnego oprocentowania oraz dopłat do odsetek od kredytów bankowych udzielanych przez BOŚ.

Warunki dofinansowania

W ramach wsparcia można otrzymać do 60% kosztów kwalifikowanych w formie pożyczki. Udzielenie dofinansowania osobom fizycznym następuje tylko w formie dopłat do oprocentowania kredytów udzielanych przez BOŚ. Wojewódzki Fundusz udziela dofinansowania pod warunkiem prowadzenia prac zgodnie z wymogami prawa na podstawie umowy cywilnoprawnej określającej warunki dofinansowania podmiotom, posiadającym zdolność do zaciągania zobowiązań finansowych.

Termin i miejsce złożenia wniosku

W 2009 r. obowiązuje wzór wniosku o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Zielonej Górze, w skład którego wchodzi: obowiązujący formularz wniosku (dla komponentu OZ) wraz z załącznikami skompletowanymi według obowiązującego *Wykazu dokumentów stanowiących załączniki do wniosku o dofinansowanie* dla poszczególnych grup beneficjentów. Wnioski o dofinansowanie środkami Funduszu podlegają ocenie według obowiązujących (w roku składania wniosku) *Kryteriów wyboru przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Funduszu*. Aktualną wersję wykazu dokumentów stanowiących załączniki, wniosek o dofinansowanie zadania można uzyskać w siedzibie Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski o dofinansowanie należy złożyć w Biurze Funduszu. Zgłoszenie zadania odbywa się za pomocą formularza wniosku odpowiedniego do rodzaju zadania złożonego w terminie do 31 października 2009 r.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

Oddział BOŚ w Poznaniu

60-529 Poznań, ul. J. Dąbrowskiego 81/85
tel. (0-61) 841-08-00, faks (0-61) 841-74-24
e-mail: poznan@bosbank.pl

Oddział Operacyjny BOŚ w Zielonej Górze

65-001 Zielona Góra, ul. Westerplatte 50a
tel. (0-68) 324-36-54, faks (0-68) 324-51-95

Oddział Operacyjny BOŚ w Gorzowie Wielkopolskim

66-400 Gorzów Wielkopolski, ul. Sikorskiego 140A,
tel. (0-95) 733 67 50, faks (0-95) 733 67 55

BOŚ Oddział w Poznaniu, Zielonej Górze i Gorzowie Wielkopolskim współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa lubuskiego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze są przeznaczone dla:

1. osób fizycznych,
2. osób prawnych,
3. innych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, którym przepisy prawa zezwalają na nabywanie praw oraz na zaciąganie zobowiązań we własnym imieniu (np. wspólnoty mieszkaniowe),
4. właścicieli nieruchomości lub podmiotów dysponujących innym prawem władania nieruchomością.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania objęte są zadania polegające na wymianie powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest w obiektach budowlanych (koszty demontażu, transportu i unieszkodliwienia odpadów azbestowych).

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [0,8 srw],
2. kwota kredytu: do 80% kwalifikowanych kosztów realizowanej inwestycji, lecz nie więcej niż 100.000 zł dla osób fizycznych oraz 300.000 zł dla pozostałych kredytobiorców,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: do 6 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytowej.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku kredytowego wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców

i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wnioski rozpatrywane są w Banku.

Instrumenty oferowane przez Lubuski Regionalny Program Operacyjny

*Institucja Zarządzająca Lubuskim RPO na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Lubuskiego poprzez
Departament Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim
Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze
ul. Św. Jadwigi 1, 65-065 Zielona Góra
tel. (068) 333-44-00, faks (068) 333-44-50
www.lrpo.lubuskie.pl
e-mail: sekretariat.biz@lrpo.lubuskie.pl*

W ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 nie ma możliwości sfinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu.

2.5. województwo łódzkie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi
ul. Łąkowa 11, 90-562 Łódź
tel. (042) 663-41-00, faks (042) 639-51-21
e-mail: fundusz@wfosigw.lodz.pl
www.wfosigw.lodz.pl

Na liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Łodzi na 2009 r. w ramach Priorytetu 2 *Ochrona powierzchni ziemi* uwzględniono realizację przedsięwzięć związanych z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych, w tym wyrobów zawierających azbest (działanie 2.4).

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Łodzi mogą być:

1. osoby prawne,
2. gminy lub powiaty,
3. spółdzielnie mieszkaniowe,
4. osoby fizyczne.

Koszty kwalifikowane

Wojewódzki Fundusz oferuje wsparcie finansowe następujących projektów:

1. likwidacji pokryć dachowych z płyt azbestowo-cementowych na budynkach,
2. rozbiórki budynków z płyt azbestowo-cementowych,
3. likwidacji skutków wichur, w tym usuwania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest,
4. wymiany sieci wodociągowej z rur azbestowo-cementowych na rury PCV,
5. zakupu samochodów do transportu ładunków niebezpiecznych zawierających azbest.

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest. Fundusz nie pokrywa kosztów zakupu nowych materiałów (np. zakupu nowego pokrycia dachowego).

Forma wsparcia

W zakresie usuwania azbestu Fundusz oferuje wsparcie finansowe w formie pożyczek i dotacji. W przypadku osób fizycznych jedyną formą dofinansowania jest dopłata do oprocentowania kredytu udzielonego przez bank współpracujący z Funduszem. Dopłata do oprocentowania kredytu podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Warunki dofinansowania

Fundusz udziela pomocy finansowej w następującej wysokości:

1. do 90% całkowitego kosztu zadania w przypadku pożyczki,
2. do 40% całkowitego kosztu zadania w przypadku dotacji w sytuacji gdy przedsięwzięcie jest współfinansowane ze środków Unii Europejskiej lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
3. do 80% kosztu całego zadania w przypadku kredytu z dopłatą do odsetek WFOŚiGW w Łodzi.

Fundusz nie udziela dofinansowania na zadania zakończone.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Kompletny wniosek o udzielenie dofinansowania w formie pożyczki/dotacji z WFOŚiGW w Łodzi składa się z części „A”, części „B”- Zadanie z dziedziny Ochrony Ziemi oraz części „C.I” i „C.II” wraz z załącznikami. Aktualne wersje formularzy dostępne są w siedzibie Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski o dofinansowanie zadań w przypadku pożyczek i dotacji można składać do 31 października każdego roku kalendarzowego w Biurze Funduszu lub za pośrednictwem poczty. Dla wniosków przesłanych pocztą datą złożenia wniosku jest dzień jego wpływu do Funduszu. W przypadku dopłat do oprocentowania kredytów wnioski powinny zostać złożone w terminie do 31 października każdego roku kalendarzowego za pośrednictwem banków współpracujących z Funduszem.

Współpraca z bankami

WFOŚiGW w Łodzi podpisał umowy o współpracy w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych z następującymi bankami: Bank Ochrony Środowiska S.A. w Łodzi, Bank Spółdzielczy w Skierniewicach, Bank Spółdzielczy Ziemi Piotrkowskiej, Rejonowy Bank Spółdzielczy w Lututowie, Bank Spółdzielczy Ziemi Łowickiej, Bank Spółdzielczy Rzemiosła, Bank Spółdzielczy w Zgierzu oraz ING Bank Śląski S.A.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Oddział BOŚ w Łodzi
90-368 Łódź, ul. Piotrkowska 166/168
tel. (0-42) 636-74-54, faks (0-42) 636-75-17
e-mail: lodz@bosbank.pl

BOŚ Oddział w Łodzi współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa łódzkiego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania WFOŚiGW w Łodzi są przeznaczone dla:

1. osób fizycznych,
2. osób prawnych.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania są działania związane z unieszkodliwianiem azbestu (demontaż, transport i składowanie) ujętych w programach gospodarki odpadami na terenie województwa łódzkiego.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [0,85 srw],
2. kwota kredytu: do 80% kosztów kwalifikowanych zadania,
3. okres kredytowania:
  - do 5 lat - dla osób fizycznych,
  - do 8 lat - dla pozostałych wnioskodawców,
  - do 15 lat - dla podmiotów, które wystąpiły o przyznanie dopłaty do kredytu przeznaczonego na pokrycie krajowego wkładu własnego przy realizacji zadań finansowanych z udziałem bezzwrotnych środków pochodzących z UE lub innych funduszy zagranicznych.

- okres karencji: do 18 miesięcy od daty zawarcia umowy kredytowej, lecz nie więcej niż 6 miesięcy od daty zakończenia zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku kredytowego wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Decyzja o przyznaniu dopłaty podejmowana jest przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Łódzkiego poprzez
Departament ds. Regionalnego Programu Operacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi
al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź
tel. (042) 663-30-64, faks (042) 663-30-54
www.rpo.lodzkie.pl
e-mail: punktinformacyjny@lodzkie.pl*

W RPO Województwa Łódzkiego istnieje możliwość sfinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu w II osi priorytetowej w ramach Działania II.2 *Gospodarka odpadami*.

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania II.2 *Gospodarka odpadami* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
3. jednostki organizacyjne administracji rządowej,
4. podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jst,
5. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS,
6. przedsiębiorcy (spółki komunalne, MŚP).

Typy projektów

W ramach działania II.2 *Gospodarka odpadami* przewiduje się wsparcie przedsięwzięć polegających na usuwaniu z budynków mieszkalnych, gospodarczych lub użyteczności publicznej elementów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwieniu. Beneficjent powinien zlecić wyspecjalizowanej firmie usuwanie azbestu, pakowanie i jego transport na składowisko oraz pokryć część kosztów (w określonej wysokości) jakie zostały poniesione przez firmę. Osoby fizyczne (właściciele budynków) we własnym zakresie będą pokrywały koszt zastąpienia usuniętych elementów innymi materiałami.

Forma wsparcia

W ramach RPO Województwa Łódzkiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie zaliczek (w przypadku jst) i refundacji (w przypadku pozostałych beneficjentów) części lub całości wydatków kwalifikowanych.

Warunki dofinansowania

Przedsięwzięcia w zakresie usuwania azbestu i jego unieszkodliwiania realizowane w ramach działania II.2 *Gospodarka odpadami* muszą być:

1. spójne z celami aktualnie obowiązującego wojewódzkiego programu ochrony środowiska,
2. spójne z aktualnie obowiązującym wojewódzkim planem gospodarki odpadami,
3. spójne z programem działań w zakresie usuwania azbestu opracowanym dla obszaru, na którym realizowany jest projekt.

Dodatkowo wymagane będzie wykonanie przez Beneficjenta inwentaryzacji ilości, stanu i miejsca występowania azbestu planowanego do usunięcia, a także jego dokładne rozliczenie po usunięciu.

Maksymalny poziom dofinansowania ze środków wspólnotowych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 85% wydatków kwalifikowalnych projektu. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, maksymalny udział środków UE będzie stanowił 85% wartości dofinansowania otrzymanego z RPO Województwa Łódzkiego przy założeniu, że pozostałe 15% wartości wsparcia zostanie sfinansowane ze środków budżetu państwa.

W odniesieniu do projektów nieobjętych zasadami udzielania pomocy publicznej, minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 15% wydatków kwalifikowanych projektu. W przypadku pozostałych projektów, minimalny wkład własny beneficjenta będzie obliczany na podstawie maksymalnej dopuszczalnej intensywności pomocy publicznej, określonej w rozporządzeniach Ministra Rozwoju Regionalnego wydawanych na podstawie art. 21 ust. 3 *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*, określonych w pkt. 26. Okres kwalifikowalności w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 rozpoczął się 1 stycznia 2007 r. W stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

W ramach RPO Województwa Łódzkiego projekty nie objęte zakresem pomocy PROW, czyli wykraczające poza zbiórkę, segregację i wywóz odpadów będą realizowane bez ograniczeń kwotowych oraz terytorialnych.

Termin i miejsce złożenia wniosku

W ramach działania II.2 *Gospodarka odpadami* przewidziany jest tryb konkursowy oraz tryb indywidualny wyboru projektów.

Uchwałą Zarządu Województwa Łódzkiego Nr 429/09 z dnia 1 kwietnia 2009 r. został przyjęty zaktualizowany harmonogram ogłaszania konkursów w ramach RPO Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, uwzględniający jedynie harmonogram ogłaszania konkursów na rok 2009. Nie przewidziano na 2009 r. konkursu w ramach działania II.2 *Gospodarka odpadami*.

Nabór projektów do dofinansowania w ramach trybu konkursowego poprzedzony będzie ogłoszeniem o konkursie. Regulamin konkursu będzie określał cel, zakres, zasady organizacji konkursu, sposób wyboru projektów, w tym w szczególności termin i miejsce składania wniosków.

2.6. województwo małopolskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie
ul. Kanonicza 12, 31-002 Kraków
tel. (012) 422-94-90, faks (012) 422-30-46
e-mail: biuro@wfos.krakow.pl
www.wfos.krakow.pl

Na liście przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie na 2009 r. w ramach Priorytetu II *Inne zadania modernizacyjne i inwestycyjne służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej* znajduje się działanie 2. *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi*.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Krakowie mogą być:

1. powiaty, gminy, jednostki samorządu terytorialnego,
2. jednostki naukowo-badawcze,
3. podmioty gospodarcze,
4. osoby fizyczne.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu i transportu odpadów azbestowych do miejsca unieszkodliwienia. Nie są natomiast dofinansowywane koszty składowania odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

Na zadania polegające na usuwaniu azbestu Wojewódzki Fundusz udziela pożyczek, dotacji oraz pomocy w spłacie do 75% odsetek od pożyczek, które inwestorzy zaciągnęli w bankach wytypowanych przez Fundusz (mających minimum 5 placówek na terenie województwa małopolskiego).

Warunki dofinansowania

Pożyczki udzielane ze środków Funduszu mogą dotyczyć finansowania do 90% kosztów zadania brutto w przypadku jednostek samorządu terytorialnego lub budżetowych nie prowadzących działalności gospodarczej, jeżeli nie przekraczają one wskaźników stosowanych przez Fundusz, oraz finansowania do 70% kosztów zadań brutto w przypadku podmiotów gospodarczych, osób fizycznych i prawnych prowadzących lub nie prowadzących działalności gospodarczej, jeżeli nie przekraczają one wskaźników stosowanych przez Fundusz. Inwestor musi wykazać zaangażowanie środków własnych w wysokości minimum 20% kosztów zadania netto przed rozpoczęciem finansowania przez Fundusz, o ile nie jest to jednostka samorządu terytorialnego lub budżetowa. Natomiast dotacja udzielona ze środków Funduszu nie może przekroczyć 40% kosztów zadania.

Inwestorzy mogą również otrzymać dotację na pomoc w spłacie do 75% odsetek od pożyczek, które zaciągnęli w bankach wytypowanych przez Fundusz. Lista banków dostępna jest w Biurze Funduszu. W przypadku osób fizycznych jedyną formą wsparcia finansowego jest pomoc w spłacie do 75% odsetek od pożyczek.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Kompletny wniosek o udzielenie dofinansowania w formie pożyczki/dotacji z WFOŚiGW w Krakowie składa się z Karty Informacyjnej Zadania oraz z części „A” - ogólnej, części „B”- dane techniczno-ekologiczne oraz części „C” - dane ekonomiczno-finansowe zadania wraz z załącznikami. Aktualne wersje formularzy oraz wykaz załączników dostępne są w siedzibie Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski o dofinansowanie zadań inwestycyjnych z zakresu usuwania azbestu mogą być składane w terminie do 31 października 2009 r. w Biurze Funduszu.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

*Oddział BOŚ w Krakowie
31-110 Kraków, ul. Piłsudskiego 23
tel. (0-12) 628-45-00, faks (0-12) 423-10-98
e-mail: krakow@bosbank.pl*

BOŚ Oddział w Krakowie współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa małopolskiego w ramach linii nr VI *Utylizacja odpadów azbestowych*. Umowa została zawarta na czas określony do 31 grudnia 2009 r.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie są przeznaczone dla:

1. osób fizycznych,
2. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
3. innych podmiotów gospodarczych.

Przedmiot kredytowania

Kredytem objęte może być usunięcie (demontaż) oraz załadunek i transport azbestowych elementów budowlanych do miejsca ich unieszkodliwienia wraz z zabezpieczeniem azbestowych powierzchni dachowych, elewacyjnych lub drogowych. Kredytem nie mogą być objęte koszty składowania na składowisku odpadów azbestowych oraz zakupu i transportu nowych materiałów.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne $[0,25 \times (\text{WIBOR } 3\text{M} + 2 \text{ pp.})]$,
2. kwota kredytu: do 100% kosztu przedsięwzięcia (brutto dla niebędących płatnikami VAT, netto dla będących płatnikami VAT); koszt usunięcia i transportu 1 Mg azbestowych elementów budowlanych, zabezpieczenia azbestowych powierzchni dachowych lub elewacyjnych i drogowych nie może wynieść więcej niż 2.500 zł,
3. okres kredytowania: do 4 lat,
4. okres karencji: spłata kredytu rozpoczyna się w następnym miesiącu po zakończeniu zakresu rzeczowego zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi,

ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Po weryfikacji kompletu dokumentów w oddziale BOŚ wnioski przesyłane są do akceptacji do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Instrumenty oferowane przez Małopolski Regionalny Program Operacyjny

*Institucja Zarządzająca Małopolskiego RPO na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Małopolskiego poprzez
Departament Funduszy Europejskich w Urzędzie Marszałkowskim Województwa
Małopolskiego w Krakowie
ul. Wielicka 72, 30-552 Kraków
tel. (012) 299-07-40; faks (012) 299-07-41
www.malopolskie.pl/RozwojRegionalny/RPOoperacyjny
e-mail: fem@umwm.pl*

W Małopolskim RPO w ramach 7 osi priorytetowej *Infrastruktura ochrony środowiska* w działaniu 7.3 *Gospodarka odpadami* przewidziano możliwość wsparcia przedsięwzięć mających na celu wprowadzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami, w tym zadań polegających m.in. na realizacji gminnych i powiatowych programów usuwania azbestu jako dokumentów odrębnych lub stanowiących część planów gospodarki odpadami.

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 7.3 *Gospodarka odpadami* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki organizacyjne *jest* posiadające osobowość prawną,
3. administracja rządowa,
4. parki narodowe i krajobrazowe,
5. zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia,
6. przedsiębiorcy (spółki prawa handlowego nie działające w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczące zyski na cele statutowe, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; podmioty wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada gmina lub powiat, w tym podmioty wykonujące te usługi na mocy odrębnej umowy; podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z zakresu ochrony środowiska; podmioty działające w oparciu o umowę / porozumienie zgodne z zapisami ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym).

Typy projektów

W ramach działania 7.3 *Gospodarka odpadami* przewiduje się m.in. wsparcie przedsięwzięć polegających na realizacji gminnych i powiatowych programów usuwania azbestu, będących dokumentami odrębnymi lub częścią planów gospodarki odpadami. Koszty kwalifikowalne stanowią demontaż i unieszkodliwienie azbestu.

Forma wsparcia

W ramach Małopolskiego RPO możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie zaliczek i refundacji wydatków kwalifikowanych.

Warunki dofinansowania

Przedsięwzięcia w zakresie usuwania azbestu i jego unieszkodliwiania realizowane w ramach działania 7.3 *Gospodarka odpadami* muszą być spójne z aktualnie obowiązującym wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

Maksymalny poziom dofinansowania ze środków wspólnotowych, tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 85% wydatków kwalifikowalnych projektu. W przypadku projektów objętych pomocą publiczną, maksymalny udział środków UE stanowić będzie 85% wartości dofinansowania otrzymanego z Małopolskiego RPO przy założeniu, że pozostałe 15% wartości wsparcia zostanie sfinansowane ze środków budżetu państwa. W przypadku, gdy projekt o całkowitej wartości powyżej 1.000.000 euro na etapie eksploatacji będzie generował dochód netto, wówczas poziom dofinansowania ulegnie obniżeniu o kwotę przyszłego dochodu obliczoną przy wykorzystaniu metody luki w finansowaniu. Zastrzeżenie to nie dotyczy projektów objętych pomocą publiczną, dla których maksymalny poziom dofinansowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa wspólnotowego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia.

Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 15% wydatków kwalifikowanych projektu, za wyjątkiem projektów znajdujących się w *Indykatorywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych Małopolskiego RPO*, nieobjętych pomocą publiczną. W przypadku projektów objętych pomocą de minimis, minimalny wkład własny Beneficjenta wynosi nie mniej niż 15% wydatków kwalifikowanych, z zastrzeżeniem reguł wskazanych w *Rozporządzeniu Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych*.

W Małopolskim RPO dla projektów realizowanych w ramach działania 7.3 *Gospodarka odpadami* określono minimalną oraz maksymalną wartość wsparcia. Minimalna kwota wsparcia wynosi 500.000 zł, natomiast maksymalna kwota wsparcia to 5.000.000 zł.

Okres kwalifikowalności w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 rozpoczął się w dniu 1 stycznia 2007 r. W przypadku projektów objętych pomocą na zasadzie de minimis terminem rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków jest dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. W stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego Nr 698/09 z dnia 23 czerwca 2009 r. został przyjęty zaktualizowany harmonogram ogłaszania konkursów w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Nabór wniosków w ramach działania 7.3 *Gospodarka odpadami* będzie się odbywał w ramach dwóch naborów, w następujących terminach (podano z alokacjami finansowymi przypadającymi na konkurs):

1. w okresie od 17 sierpnia 2009 r. do 15 września 2009 r. (10.000.000 euro),
2. w III kwartale 2010 r. (5.000.000 euro).

2.7. województwo mazowieckie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie
ul. J.S. Bacha 2, 02-743 Warszawa
tel. (022) 853-53-21, faks (022) 853-53-02
e-mail: poczta@wfosigw.pl
www.wfosigw.pl

Na 2009 rok w ramach Priorytetu dziedziny IV *Ochrona ziemi* przewidziano dofinansowanie projektów z zakresu działania 5. *Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu*. Wsparcie jest realizowane na podstawie uchwalonych *Zasad przeznaczania środków WFOŚiGW na dofinansowanie działań z zakresu unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego* oraz *Regulaminu przeznaczania środków WFOŚiGW w Warszawie na dofinansowanie działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego*.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Warszawie mogą być:

1. osoby prawne,
2. osoby fizyczne,
3. jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne administracji publicznej nieposiadające osobowości prawnej,
4. związki celowe tych osób,

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty demontażu płyt azbestowych, koszt przewiezienia azbestu z miejsca demontażu do miejsca unieszkodliwienia oraz koszt unieszkodliwienia azbestu. Środki Funduszu nie mogą być przeznaczone na wykonanie nowych pokryć dachowych.

Forma wsparcia

Realizacja zadań polegających na unieszkodliwianiu azbestu może być dofinansowana w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych w formie dotacji, a po wyczerpaniu środków na dany rok w formie pożyczki.

Warunki dofinansowania

Zgodnie z *Regulaminem postępowania w sprawach przyznania środków WFOŚiGW na dofinansowanie działań z zakresu unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego* dofinansowaniem mogą być objęte obiekty, dla których właściciel, zarządca lub użytkownik sporządził i złożył marszałkowi województwa lub odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta *Informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania*. Ponadto Wnioskodawca ubiegający się o dofinansowanie zobowiązany jest do uzyskania od właściwych organów administracji architektoniczno-budowlanej prawomocne decyzje administracyjne związane z zakresem wykonywanych prac oraz do przedłożenia *Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest*.

Prace związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu muszą być wykonywane przez firmę posiadającą stosowne zezwolenia na wytwarzanie, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest, a wykonawcy zadania powinni zostać wybrani zgodnie z *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*.

Wypłata środków odbywa się w ramach umów cywilnoprawnych, po złożeniu przez Wnioskodawcę faktury oraz protokołu potwierdzającego wykonanie zadania wraz z oświadczeniem wykonawcy o prawidłowym wykonaniu prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Zgodnie z *Zasadami przeznaczania środków WFOŚiGW na dofinansowanie działań z zakresu unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego* w przypadku dofinansowania zadań z zakresu unieszkodliwiania azbestu związanych z usuwaniem skutków działań żywiołu możliwe jest otrzymanie wsparcia finansowego w trybie nadzwyczajnym. Pomoc otrzymana w ramach trybu nadzwyczajnego będzie udzielana w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych. Ubieganie się o dofinansowanie w ramach trybu nadzwyczajnego może odbywać się w okresie 6 miesięcy od daty wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia spowodowanego działaniem żywiołu.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Osoby prawne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą składają wnioski indywidualne o przyznanie dofinansowania na obowiązującym formularzu wniosku. Karta Informacyjna Zadania, wzór wniosku oraz aktualnie obowiązujący wykaz załączników można uzyskać w Biurze Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu. Osoby fizyczne (w tym wspólnoty mieszkaniowe) nieprowadzące działalności gospodarczej składają wnioski o dofinansowanie za pośrednictwem gminy.

Wnioski należy składać w Biurze Funduszu w Warszawie. Kompletne wnioski o dofinansowanie będą rozpatrywane według kolejności złożenia do czasu wyczerpania środków wydzielonych w planie finansowym na realizację zadań w ramach priorytetu *Ochrona ziemi* w danym roku.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

I Oddział BOŚ w Warszawie
02-665 Warszawa, Al. Wilanowska 372
tel. (0-22) 336-01-13, faks (0-22) 647-04-47
e-mail: warszawa1@bosbank.pl

II Oddział BOŚ w Warszawie
00-958 Warszawa, Al. Solidarności 104
tel. (0-22) 532-71-00, faks (0-22) 632-52-49
e-mail: warszawa2@bosbank.pl

III Oddział BOŚ w Warszawie
00-950 Warszawa, Al. Jana Pawła II 12
tel. (0-22) 850-87-18, faks (0-22) 850-88-98
e-mail: warszawa3@bosbank.pl

Oddziały BOŚ w Warszawie współpracują z WFOŚiGW w Warszawie w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa mazowieckiego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są przeznaczone dla:

1. klientów indywidualnych,
2. klientów korporacyjnych,
3. jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania objęte są działania polegające na usuwaniu (demontażu i transporcie) i unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [negocjowane, nie mniejsze niż 0,9 s.r.w. i nie mniejsze niż 3,5%],
2. kwota kredytu: do 70% kosztów zadania, w indywidualnych przypadkach do 90%,
3. okres kredytowania: do 8 lat, licząc od dnia zawarcia umowy kredytowej,
4. okres karencji: do 1 roku licząc od dnia zawarcia umowy kredytowej.

Za zgodą Funduszu istnieje możliwość refundacji wydatków poniesionych przez Klienta po dniu decyzji WFOŚiGW w Warszawie o przyznaniu dopłat, ale przed podpisaniem umowy kredytu.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wnioski rozpatrywane są w Banku.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Mazowieckiego poprzez
Departament Strategii i Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego w Warszawie
ul. Kłopotowskiego 5, 03-718 Warszawa
tel. (022) 597-97-51, faks (022) 597-97-52
www.rpo.mazowia.eu; www.mazovia.pl
e-mail: punkt_kontaktowy@mazowia.eu; dsrr@mazovia.pl*

W RPO Województwa Mazowieckiego możliwość sfinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu istnieje w ramach działania 4.2 *Ochrona powierzchni ziemi* oraz w ramach działania 5.2 *Rewitalizacja miast*, w którym wymiana elementów zawierających azbest traktowana jest jako element projektu.

Działanie 4.2 Ochrona powierzchni ziemi

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 4.2 *Ochrona powierzchni ziemi* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
3. podmioty działające w oparciu o zapisy *ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym*,
4. podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których większość udziałów lub akcji posiada samorząd,

5. podmioty wybrane w drodze ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych* wykonujące usługi publiczne na podstawie obowiązującej umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego na świadczenie usług z danej dziedziny,
6. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
7. jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej oraz dla których jest on organem założycielskim lub organem nadzorczym,
8. zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia - zakontraktowane z NFZ.

Typy projektów

W ramach działania 4.2 *Ochrona powierzchni ziemi* przewidziane jest sfinansowanie m.in. przedsięwzięć mających na celu kompleksowe oczyszczenie terenu z odpadów zawierających azbest, a także usuwanie azbestu z budynków administracji publicznej wraz z zapewnieniem bezpiecznego unieszkodliwienia odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

W ramach RPO Województwa Mazowieckiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie zaliczek lub refundacji wydatków.

Warunki dofinansowania

W ramach działania 4.2 *Ochrona powierzchni ziemi* wspierane będą przedsięwzięcia zapisane w *Wojewódzkim planie gospodarki odpadami dla Mazowsza na lata 2007-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015*, obsługujące do 150 tys. mieszkańców, nieobjęte zakresem pomocy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Maksymalny udział środków wspólnotowych w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85%, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Minimalny wkład własny Beneficjenta wynosi:

- 3% - dla jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych, gdy nie występuje pomoc publiczna,
- 15% - dla pozostałych beneficjentów, gdy nie występuje pomoc publiczna,
- 40% - w przypadku udzielenia pomocy de minimis.

Termin kwalifikowalności wydatków rozpoczął się 1 stycznia 2007 r., natomiast w przypadku występowania pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

W ramach działania 4.2 *Ochrona powierzchni ziemi* nie określono minimalnej, ani maksymalnej wartości dla tego typu projektów oraz minimalnej i maksymalnej kwoty wsparcia z przedmiotowej dziedziny.

Terminy i miejsce złożenia wniosku

Projekty, które mogą być przyjęte do wsparcia w ramach działania 4.2 *Ochrona powierzchni ziemi*, będą wybierane w trybie konkursowym ze wstępną kwalifikacją projektów (preselekcją), składającą się z dwóch zasadniczych faz:

1. wstępnej kwalifikacji projektów, polegającej na ocenie wniosków sporządzonych w uproszczonej formie kart projektów, z minimalną liczbą załączników,
2. oceny projektów zaproszonych do dalszej części konkursu po fazie wstępnej kwalifikacji projektów, bazującej na pełnej dokumentacji aplikacyjnej.

Nabory projektów prowadzone są w formule zamkniętych konkursów.

Do końca III kwartału 2009 r. nie jest przewidziany kolejny nabór wniosków w ramach działania 4.2 *Ochrona powierzchni ziemi*. Ponadto nie zostały określone terminy konkursów na kolejne lata.

Działanie 5.2 Rewitalizacja miast

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 5.2 *Rewitalizacja miast* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
3. spółki z większościami udziałem jst,
4. instytucje kultury, szkoły wyższe, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
5. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS,
6. jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
7. organy administracji rządowej,
8. podmioty działające w oparciu o *ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym*.

Typy projektów

W ramach działania 5.2 *Rewitalizacja miast* przewidziane jest wsparcie przedsięwzięć, realizowanych w ramach zintegrowanych projektów odnowy obszarów miejskich, w których wymiana elementów zawierających azbest traktowana jest jako element projektu.

Forma wsparcia

W ramach RPO Województwa Mazowieckiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi będzie przekazywana w formie zaliczek lub refundacji wydatków.

Warunki dofinansowania

Projekty realizowane w ramach rewitalizacji miast muszą być zlokalizowane na obszarach problemowych wyznaczonych w *Lokalnych Programach Rewitalizacji*, które są opracowywane i zatwierdzane przez lokalny samorząd.

Maksymalny udział środków wspólnotowych w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85%, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Minimalny wkład własny Beneficjenta wynosi:

- 3% - dla jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych, gdy nie występuje pomoc publiczna,
- 15% - dla pozostałych beneficjentów, gdy nie występuje pomoc publiczna,
- 40% - w przypadku udzielenia pomocy de minimis.

Termin kwalifikowalności wydatków rozpoczął się 1 stycznia 2007 r., natomiast w przypadku występowania pomocy publicznej termin ten powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

W ramach działania 5.2 *Rewitalizacja miast* nie określono minimalnej, ani maksymalnej wartości dla tego typu projektu oraz minimalnej i maksymalnej kwoty wsparcia z przedmiotowej dziedziny.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Projekty, które mogą być przyjęte do wsparcia w ramach działania 5.2 *Rewitalizacja miast*, będą wybierane w trybie konkursowym ze wstępną kwalifikacją projektów (preselekcją) lub w trybie indywidualnym. Nabory projektów prowadzone są w formule konkursów zamkniętych.

Zgodnie z harmonogramem naboru wniosków, stanowiącym załącznik do uchwały nr 793/228/09 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 7 kwietnia 2009 r., pierwszy nabór wniosków w ramach działania 5.2 *Rewitalizacja miast* (dla projektów nieobjętych pomocą publiczną) został wyznaczony w okresie od 5 maja 2009 r. do 4 czerwca 2009 r.

Na dzień 31 lipca 2009 r. nie są znane terminy kolejnych naborów.

2.8. województwo opolskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu
ul. Krakowska 53, 45-018 Opole
tel. (077) 45-37-611, faks (077) 45-37-611 wew. 119
e-mail: sekretariat@wfosigw.opole.pl
www.wfosigw.opole.pl

W ramach działania 3.7. *Gospodarka odpadami* przewidziano m.in. wspieranie działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez Wojewódzki Fundusz w Opolu mogą być:

1. osoby fizyczne,
2. osoby prawne.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest dofinansowywane są koszty demontażu pokrycia lub wyrobów zawierających azbest, transportu odpadów niebezpiecznych z miejsca rozbiórki do miejsca unieszkodliwienia poprzez składowanie oraz koszty unieszkodliwienia poprzez składowanie odpadów niebezpiecznych na składowisku poniesione po 1 stycznia 2008 r.

Forma wsparcia

Fundusz oferuje wsparcie dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest w formie dotacji. Dotacja może być udzielona na zadania związane z usuwaniem azbestu niezależnie od charakteru i przeznaczenia obiektu, jak i bez względu na formę prawną wnioskodawcy. Dotacją mogą być objęte obiekty, dla których właściciel, zarządca lub użytkownik sporządził i złożył marszałkowi województwa lub odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta *Informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania*.

Warunki dofinansowania

Zadania z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest są dofinansowywane pod warunkiem prowadzenia prac zgodnie z wymogami prawa, tj. przez firmę posiadającą pozwolenie na wytworzenie i gospodarowanie odpadami azbestowymi.

Dotacja może wynosić do 60% kosztów kwalifikowanych netto, jednak nie więcej niż 1.000 zł/Mg usuniętych odpadów azbestowych. Dla oszacowania wysokości dotacji przyjmowane jest, że średnia masa 1 m² płyt azbestowo-cementowych wynosi 11 kg. Dotacja do jednego obiektu budowlanego (rozumianego jako obiekt wolnostojący) nie może być wyższa niż 5.000 zł.

Dotacją mogą być objęte obiekty, z których po wykorzystaniu dotacji, zostanie usunięte całe pokrycie i wszystkie wyroby zawierające azbest. Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości może złożyć w roku kalendarzowym jeden wniosek o dotację, także w przypadku, gdy podmiot składający wniosek jest właścicielem kilku nieruchomości. Ponadto dotacją objęta jest ilość azbestu wykazana w *Informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania*. Podstawą obliczenia należnej dotacji jest ilość wyrobów zawierających azbest wykazana w *Karcie przekazania odpadu* przekazana do unieszkodliwienia poprzez składowanie.

Podstawą wypłaty dotacji jest umowa dotacji oraz faktura VAT wystawiona przez firmę posiadającą stosowne zezwolenie lub decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami

niebezpiecznymi. Wnioskodawca zobowiązany jest do złożenia w Funduszu, przed terminem wypłaty dotacji, oświadczenia wykonawcy o prawidłowym wykonaniu prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Aktualną wersję wniosku o przyznanie dotacji ze środków WFOŚiGW w Opolu na zadania z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest oraz wykaz dokumentów niezbędnych do załączenia do wniosku można otrzymać w oddziale Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu.

Z wnioskiem o udzielenie dotacji należy wystąpić przed rozpoczęciem prac. Wniosek należy złożyć w siedzibie Funduszu nie później niż 4 miesiące od daty wystawienia faktury. Dotacje będą udzielane do czasu wyczerpania środków przewidzianych w rocznym *Planie działalności WFOŚiGW w Opolu*.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

*Oddział BOŚ w Opolu
45-018 Opole, ul. Krakowska 53
tel. (0-77) 456-64-13, faks (0-77) 456-64-15
e-mail: opole@bosbank.pl*

BOŚ Oddział w Opolu współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa opolskiego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu są przeznaczone dla:

1. osób fizycznych,
2. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
3. mikro- i małych przedsiębiorstw,
4. gospodarstw rolnych,
5. spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania objęte są zadania polegające na usuwaniu azbestu, pod warunkiem prowadzenia prac zgodnie z wymogami prawa, tj. przez firmę posiadającą pozwolenie na wytwarzanie i gospodarowanie odpadami zawierającymi azbest. Zakres finansowanych robót jest następujący:

- demontaż wyrobów zawierających azbest,
- transport odpadów azbestowych z miejsca rozbiórki do składowiska,
- unieszkodliwienie poprzez składowanie odpadów na składowisku.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [0,5 s.r.w. lecz nie mniej niż 3,5% w stosunku rocznym],
2. kwota kredytu: do 75% wartości zadania, jednak nie więcej niż 200.000 zł, do wartości zadania można doliczyć VAT, o ile stanowi on koszt kredytobiorcy,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: maksymalnie 6 miesięcy od daty zakończenia zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów. Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wnioski rozpatrywane są w Banku, natomiast wnioskowane zadanie jest akceptowane przez Wojewódzki Fundusz.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Opolskiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Opolskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Opolskiego poprzez
Departament Koordynacji Programów Operacyjnych w Urzędzie Marszałkowskim
Województwa Opolskiego w Opolu
ul. Ostrówek 5-7, 45-082 Opole
tel. (077) 541-65-65, (077) 541-65-66, faks (077) 541-65-67
www.rpo.opolskie.pl/rpo/
e-mail: dpo@umwo.opole.pl*

W RPO dla Województwa Opolskiego nie jest przewidziana możliwość dofinansowania projektów, których przedmiotem jest wyłącznie usuwanie wyrobów zawierających azbest.

2.9. województwo podkarpackie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie
ul. Zygmuntowska 9, 35-025 Rzeszów
tel. (017) 852-23-44, faks (017) 853-63-61
e-mail: biuro@wfosigw.rzeszow.pl
www.bjp.wfosigw.rzeszow.pl

Na liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Rzeszowie na 2009 r. w ramach Priorytetu 3 *Działania w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi* uwzględniono przedsięwzięcia związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest (priorytet 3.6).

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania azbestu przez WFOŚiGW w Rzeszowie mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego,
2. przedsiębiorcy,
3. inne osoby prawne korzystające ze środowiska.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

W zakresie usuwania azbestu Wojewódzki Fundusz oferuje wsparcie finansowe w formie pożyczek preferencyjnych, a w indywidualnych przypadkach, także dotacje.

Warunki dofinansowania

Wojewódzki Fundusz udziela pożyczek na podstawie umowy cywilnoprawnej, w maksymalnej wysokości do 70% kosztów realizacji zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Aktualne wersje wniosków o udzielenie pożyczki i przyznanie dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na realizację zadań z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest oraz wykaz dokumentów niezbędnych do załączenia do wniosku można pozyskać ze strony internetowej Funduszu.

Wnioski o wsparcie finansowe można składać przez cały rok w zależności od lokalizacji zadania w biurze Funduszu w Rzeszowie lub w przedstawicielstwach zamiejscowych:

1. Biuro WFOŚiGW w Rzeszowie, ul. Zygmuntowska 9, 35-025 Rzeszów, tel. (017) 852-23-44, faks (017) 853-63-61, e-mail: biuro@wfosigw.rzeszow.pl,
2. Przedstawicielstwo Zamiejscowe w Krośnie, ul. Bieszczadzka 3, 38-400 Krosno, tel. (013) 436-14-35, faks (013) 420-49-85, e-mail: wfkrosno@wfosigw.rzeszow.pl,
3. Przedstawicielstwo Zamiejscowe w Przemyślu, Plac Dominikański 3, 37-700 Przemyśl, tel. (016) 676-01-17, faks (016) 675-01-58, e-mail: wfprzem@wfosigw.rzeszow.pl

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie

*Oddział BOŚ w Rzeszowie
35-017 Rzeszów, ul. S. Moniuszki 8
tel. (0-17) 862-57-44, faks (0-17) 862-57-44
e-mail: rzeszow@bosbank.pl*

BOŚ Oddział w Rzeszowie współpracuje z WFOŚiGW w zakresie kredytowania preferencyjnego inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa podkarpackiego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są przeznaczone dla:

1. osób fizycznych,
2. właścicieli nieruchomości.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania objęte jest usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, polegające na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu odpadów azbestowych.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [0,86 srw],
2. kwota kredytu: do 90% kosztów całego zadania, przy zaangażowaniu min. 10% środków własnych kredytobiorcy, lecz nie więcej niż 170.000 zł,
3. okres kredytowania: do 8 lat,
4. okres karencji: do 6 miesięcy od daty zakończenia zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wnioski rozpatrywane są w Banku, natomiast wnioskowane zadanie jest akceptowane przez Wojewódzki Fundusz.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Podkarpackiego poprzez
Wydział Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie
ul. Grunwaldzka 1, 35-959 Rzeszów
tel. (017) 747-64-66, faks (017) 747-64-27
www.wrota.podkarpackie.pl/pl/rpo
e-mail: drr@podkarpackie.pl*

W ramach osi priorytetowej 2 *Infrastruktura techniczna* w działaniu 2.2 *Infrastruktura energetyczna* istnieje możliwość sfinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu tylko jako elementu infrastruktury towarzyszącej w ramach projektu, np. kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej.

W ramach osi priorytetowej 7 *Spójność wewnątrzregionalna* w działaniu 7.1. *Rewitalizacja miast* istnieje możliwość sfinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu tylko jako elementu infrastruktury towarzyszącej w ramach projektu dotyczącego renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz renowacji i adaptacji na cele mieszkaniowe budynków istniejących, stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych, przez beneficjentów wymienionych w ramach tego działania.

Działanie 2.2. Infrastruktura energetyczna

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 2.2 *Infrastruktura energetyczna* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną¹,
3. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
4. szkoły wyższe,
5. zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia,
6. osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki,
7. partnerzy społeczni i gospodarczy, tj. organizacje pozarządowe, jednostki naukowe,
8. kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
9. przedsiębiorcy².

Typy projektów

W ramach działania 2.2 *Infrastruktura energetyczna* możliwe jest sfinansowanie inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem wyrobów azbestowych tylko jako elementu infrastruktury towarzyszącej w ramach projektu, np. kompleksowej termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej.

Forma wsparcia

W ramach RPO Województwa Podkarpackiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie zasadniczo w formie refundacji. Przewiduje się także możliwość zaliczkowania w ograniczonym zakresie.

Warunki dofinansowania

Maksymalny udział środków wspólnotowych w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85%. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłaszania konkursów może podjąć decyzję o jego obniżeniu lub podwyższeniu.

W odniesieniu do wkładu własnego beneficjenta, zgodnie z RPO Województwa Podkarpackiego, może zaistnieć sytuacja o charakterze preferencyjnym, gdy wkład własny beneficjenta będzie wynosił 0% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wówczas wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Są pewne ograniczenia w tym zakresie. W przypadku projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, wkład własny musi wynosić nie mniej niż 5% kosztów całkowitych projektu. Z kolei w przypadku udzielania pomocy publicznej na nowe inwestycje wysokość wkładu własnego beneficjenta nie może być niższa niż 25% wydatków kwalifikowanych.

¹ W ramach tej kategorii mieści się również Skarb Państwa reprezentowany przez właściwe jednostki organizacyjne. Dopuszczalnym beneficjentem jest na przykład: Skarb Państwa – Komendant Wojewódzki/Powiatowy/Miejski Policji

² Dotyczy wyłącznie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych utworzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego lub do których jednostka samorządu terytorialnego przystąpiła, realizujących zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych, zgodnie z regulaminem zatwierdzonym przez organ wykonawczy właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

W przypadku, gdy projekt uzyska wsparcie w trybie pomocy publicznej, kwota dofinansowania dla projektu, ustalona zgodnie z właściwym rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego, powinna się składać w 85% ze środków EFRR i w 15% ze środków budżetu państwa.

Maksymalna wartość kosztów kwalifikowanych wynosi mniej niż 10.000.000 zł, natomiast minimalna wartość wynosi 500.000 zł. Instytucja Zarządzająca może zmienić lub wprowadzić dodatkowe limity wartości projektów w ramach poszczególnych konkursów, a także może wprowadzić limity wsparcia w ramach poszczególnych konkursów. Dniem rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2007 r. W stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Zgodnie z *Harmonogramem naborów wniosków o dofinansowanie*, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 193/3647/09 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 maja 2009 r., konkursy w ramach działania rozpoczną się w następujących terminach:

1. wrzesień 2009 r. - nabór prowadzony będzie w trybie konkursowym, procedura z preselekcją. Ostateczna możliwość ogłoszenia naboru uzależniona jest od notyfikowania Komisji Europejskiej rozporządzeń dotyczących pomocy publicznej i w związku z tym termin ogłoszenia naboru może zostać przesunięty;
2. luty 2011 r., kiedy to przeprowadzenie naboru uzależnione jest od wyników pierwszego naboru.

Działanie 7.1. Rewitalizacja miast

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 7.1 *Rewitalizacja miast* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną³,
3. szkoły wyższe,
4. organizacje pozarządowe,
5. kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
6. spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Forma wsparcia

W ramach RPO Województwa Podkarpackiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie zasadniczo w formie refundacji. Przewiduje się także możliwość zaliczkowania w ograniczonym zakresie.

Warunki dofinansowania

Maksymalny udział środków wspólnotowych w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85%. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłaszania konkursów może podjąć decyzję o jego obniżeniu lub podwyższeniu.

W odniesieniu do wkładu własnego beneficjenta, zgodnie z RPO Województwa Podkarpackiego, może zaistnieć sytuacja o charakterze preferencyjnym, gdy wkład własny beneficjenta będzie wynosił 0% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wówczas wkład krajowy w projekcie może pochodzić (nawet w całości) ze środków innych niż środki własne beneficjenta. Są pewne ograniczenia w tym zakresie. W przypadku projektów składanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki im podległe, wkład własny musi wynosić nie mniej niż 5% kosztów całkowitych projektu. Z kolei w przypadku udzielania pomocy publicznej na nowe inwestycje wysokość wkładu własnego beneficjenta nie może być niższa niż 25% wydatków kwalifikowanych.

³ W ramach tej kategorii mieści się również Skarb Państwa reprezentowany przez właściwe jednostki organizacyjne. Dopuszczalnym beneficjentem jest na przykład: Skarb Państwa – Komendant Wojewódzki/Powiatowy/Miejski Policji

W przypadku, gdy projekt uzyska wsparcie w trybie pomocy publicznej, kwota dofinansowania dla projektu, ustalona zgodnie z właściwym rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego, składa się w 85% ze środków EFRR i w 15% ze środków budżetu państwa. Minimalna wartość kosztów jednego projektu wynosi 250.000 zł. Maksymalna wartość wsparcia z publicznych środków wspólnotowych dla pojedynczego projektu wynosi 8.500.000 zł, natomiast minimalna – 500.000 zł (w przypadku obszarów objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013). Instytucja Zarządzająca może zmienić lub wprowadzić dodatkowe limity wartości projektów w ramach poszczególnych konkursów, a także może wprowadzić limity wsparcia w ramach poszczególnych konkursów.

Dniem rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków jest 1 stycznia 2007 r. W stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

Koszty kwalifikowane

W ramach działania 7.1 *Rewitalizacja miast* możliwe jest sfinansowanie m.in. przedsięwzięcia polegającego na renowacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz renowacji i adaptacji na cele mieszkaniowe budynków istniejących, stanowiących własność władz publicznych lub własność podmiotów działających w celach niezarobkowych.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Zgodnie z *Harmonogramem naborów wniosków o dofinansowanie*, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 193/3647/09 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 maja 2009 r., konkursy w ramach działania rozpoczną się w następujących terminach:

1. listopad 2009 r. – nabór prowadzony będzie w trybie konkursowym, procedura z preselekcją. Ostateczna możliwość ogłoszenia naboru uzależniona jest od notyfikowania Komisji Europejskiej rozporządzeń dotyczących pomocy publicznej. W związku z tym termin ogłoszenia naboru może zostać przesunięty.
2. październik 2010 r. – przeprowadzenie naboru uzależnione jest od wyników pierwszego naboru, ze względu na przewidywaną dużą liczbę wniosków w stosunku do istniejących możliwości finansowych.

2.10. województwo podlaskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku

*Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Św. Rocha 5, 15-879 Białystok
tel. (085) 74-60-241, faks (085) 74-60-166
e-mail: biuro@wfosigw.bialystok.pl
www.wfosigw.bialystok.pl*

Na liście przedsięwzięć priorytetowych planowanych do dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Białymstoku na 2009 r. w ramach Priorytetu 4 *Ochrona powierzchni ziemi* uwzględniono realizację przedsięwzięć związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania azbestu przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mogą być:

1. osoby fizyczne za pośrednictwem gmin,
2. gminy i powiaty.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

Fundusz oferuje dofinansowanie usuwania azbestu w formie dotacji.

Warunki dofinansowania

Wojewódzki Fundusz udziela wsparcia finansowego na podstawie umów zawartych przez gminy i powiaty. Dotacja na przedsięwzięcia dotyczące usuwania azbestu wynosi 60%, 70% i 80%. Jej wysokość zależy od zasobności gminy.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Termin składania wniosków na 2009 rok minął z dniem 31 grudnia 2008 r. Informacje o naborze wniosków na rok 2010 dostępne są w Biurze Funduszu.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku

*Oddział BOŚ w Białymstoku
15-282 Białystok, ul. Piękna 1
tel. (0-85) 742-21-56, faks (0-85) 742-94-56
e-mail: bialystok@bosbank.pl*

BOŚ Oddział w Białymstoku współpracuje z WFOŚiGW w zakresie kredytowania preferencyjnego inwestycji związanych z usuwaniem azbestu i realizowanych na terenie województwa podlaskiego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej są przeznaczone dla:

1. osób prawnych,
2. osób fizycznych, w tym prowadzących działalność gospodarczą.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania objęte mogą być inwestycje związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [0,4 srw, lecz nie mniej niż 4%],
2. kwota kredytu: do 50.000 zł dla osób fizycznych oraz do 100.000 zł dla osób prawnych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
3. okres kredytowania: do 3 lat,
4. okres karencji: zgodnie z indywidualnymi zapisami umownymi.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału. Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów. Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Decyzję o udzieleniu kredytu preferencyjnego podejmuje Bank po wcześniejszym zaakceptowaniu danego zadania przez Wojewódzki Fundusz.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Podlaskiego

*Institucja Zarządzająca RPO dla Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Małopolskiego poprzez
Departament Zarządzania RPO w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podlaskiego w
Białymstoku
ul. Handlowa 6, 15-399 Białystok
tel. (085) 654-83-99 faks (085) 654-82-04
www.rpowp.wrotapodlasia.pl
e-mail: sekretariat.rpo@wrotapodlasia.pl*

W ramach RPO dla Województwa Podlaskiego nie przewidziano możliwości współfinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Koszty usuwania i unieszkodliwiania azbestu nie są kosztami kwalifikowalnymi.

2.11. województwo pomorskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku
ul. Straganiarska 24-27, 80-837 Gdańsk
tel. (058) 305-56-31, faks (058) 301-91-92
e-mail: fundusz@wfosigw-gda.pl
www.wfosigw-gda.pl

Zadania związane z usuwaniem wyrobów azbestowych są realizowane na zasadach ogólnych przewidzianych dla projektów inwestycyjnych oraz poprzez konkurs *Unieszkodliwianie odpadów azbestowo-cementowych z terenu województwa pomorskiego*.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania azbestu przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku mogą być:

1. osoby fizyczne,
2. przedsiębiorcy,
3. jednostki samorządu terytorialnego,
4. inne osoby prawne.

Wyjątek stanowią zadania zgłaszane w ramach konkursu *Unieszkodliwianie odpadów azbestowo-cementowych z terenu województwa pomorskiego*, adresowanego do gmin i powiatów z terenu województwa pomorskiego.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

Wojewódzki Fundusz udziela dofinansowania w formie pożyczek, dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Wojewódzki Fundusz we współpracy z BOŚ udostępni linię LK 3, w ramach której wsparciem objęte jest usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych.

Warunki dofinansowania

Zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest są realizowane na zasadach ogólnych. Projekty wybierane są na podstawie obowiązujących kryteriów wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków WFOŚiGW w Gdańsku, ze szczególnym uwzględnieniem kryterium osiągniętego efektu ekologicznego. Miernikiem wielkości efektu ekologicznego jest ilość unieszkodliwionych odpadów mierzona w tonach. WFOŚiGW w Gdańsku nie udziela dofinansowania na przedsięwzięcia zakończone. WFOŚiGW w Gdańsku udziela dofinansowania na podstawie umowy cywilno-prawnej. Jest ono uzależnione od wywiązania się przez wnioskodawcę z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych wynikających z *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska* oraz od wywiązania się ze zobowiązań wobec Funduszu wynikających z wcześniejszych umów. Dofinansowanie udzielone przez Wojewódzki Fundusz nie może przekroczyć 60% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Dofinansowanie udzielone podmiotom sektora finansów publicznych może wynosić do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia w szczególnych przypadkach.

Zadania zgłaszane w ramach konkursu *Unieszkodliwianie odpadów azbestowo-cementowych z terenu województwa pomorskiego* były wybierane na podstawie szczegółowych kryteriów

zawartych w regulaminie konkursu. Wysokość dotacji ze środków Funduszu uzależniona jest od wskaźników, o których mowa w *ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*, tj.:

- w przypadku Gminy od współczynnika G,
- w przypadku Powiatu od współczynnika P.

Wyznaczono następujące progi przy obliczaniu wysokości dotacji:

1. współczynnik $G/P \geq 1.0$ średniej arytmetycznej współczynników G/P wszystkich Gmin/Powiatów z terenu województwa pomorskiego, wówczas udzielana jest dotacja w wysokości 40% kosztów kwalifikowanych,
2. współczynnik $G/P < 1.0$ i ≥ 0.8 ww. średniej, wtedy przyznawana jest dotacja w wysokości 50% kosztów kwalifikowanych,
3. współczynnik $G/P < 0.8$ ww. średniej, wtedy istnieje możliwość otrzymania dotacji w wysokości 60% kosztów kwalifikowanych.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Dla zadań zgłaszanych w ramach konkursu *Unieszkodliwianie odpadów azbestowo-cementowych z terenu województwa pomorskiego* obowiązuje oddzielny formularz wniosku oraz wymagane załączniki. Aktualne wersje wniosków z załącznikami znajdują się w siedzibie Funduszu oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski należy składać w siedzibie Funduszu do 30 listopada roku poprzedzającego rok realizacji zadania. Wnioski zgłoszone po terminie są przyjmowane i rozpatrywane w miarę posiadanych środków.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

Oddział BOŚ w Gdańsku
80-824 Gdańsk, ul. Podwale Przedmiejskie 30
tel. (0-58) 301-12-75, faks (0-58) 301-68-88
e-mail: gdansk@bosbank.pl

BOŚ Oddział w Gdańsku współpracuje z WFOŚiGW w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa pomorskiego. Umowa została zawarta na czas określony do 15 grudnia 2009 r. lub do wyczerpania środków.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku są przeznaczone dla:

1. spółek prawa handlowego,
2. osób fizycznych, w tym prowadzących działalność gospodarczą,
3. spółdzielni mieszkaniowych,
4. wspólnot mieszkaniowych.

Przedmiot kredytowania

W ramach linii kredytowej nr 3 *Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest* kredytem objęta może być wymiana elementów budowlanych zawierających azbest, usuwanie materiałów azbestowych z budynków, np. płyt elewacyjnych czy materiałów izolacyjnych, demontaż, transport i unieszkodliwianie oraz zakup i montaż nowego pokrycia dachu lub elewacji.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: stałe [4,0%],
2. kwota kredytu: do 60% nakładów inwestycyjnych, lecz nie więcej niż 100.000 zł,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: pierwsza spłata raty kapitałowej w następnym miesiącu po zakończeniu zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego

*Institucja Zarządzająca RPO dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Pomorskiego poprzez
Departament Programów Regionalnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w Gdańsku
ul. Augustyńskiego 2, 80-819 Gdańsk
tel. (058) 326-81-33, faks (058) 326-81-34
www.dpr.woj-pomorskie.pl
e-mail: dpr@woj-pomorskie.pl*

W ramach RPO dla Województwa Pomorskiego nie jest przewidziana możliwość dofinansowania projektów, których przedmiotem jest wyłącznie usuwanie wyrobów zawierających azbest.

2.12. województwo śląskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach
ul. Plebiscytowa 19, 40-035 Katowice
tel. (032) 603-22-00, faks (032) 251-04-06
e-mail: biuro@wfosigw.katowice.pl
www.wfosigw.katowice.pl

W ramach realizacji priorytetu 2 *Gospodarka odpadami* realizowane jest działanie OZ 2.2. *Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu* zgodnie z obowiązującym w 2009 r. *Regulaminem dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach zadań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu.*

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Katowicach mogą być:

1. osoby prawne,
2. osoby fizyczne,
3. wspólnoty mieszkaniowe.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

Na zadania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest Wojewódzki Fundusz udziela preferencyjnie oprocentowanych pożyczek, kredytów preferencyjnych oraz dotacji.

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu z budynków służby zdrowia, oświaty i opieki społecznej może być dofinansowana w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, w tym w formie dotacji do 60%.

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu z budynków stanowiących własność osób fizycznych może być dofinansowana w formie pożyczki w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, ale wnioskodawcą może być jedynie jednostka samorządu terytorialnego, która przedkłada zbiorczy wniosek obejmujący budynki wszystkich zainteresowanych mieszkańców.

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu z budynków, w których utworzono wspólnotę mieszkaniową może być dofinansowana w formie pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych. Wnioskodawcą może być jedynie wspólnota mieszkaniowa.

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu z pozostałych obiektów budowlanych może być dofinansowana w formie pożyczki w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, z wyłączeniem budynków stanowiących własność osób fizycznych.

Warunki dofinansowania

Podstawową formą wsparcia oferowaną przez Fundusz jest preferencyjnie oprocentowana pożyczka z możliwością umorzenia jej części przeznaczona dla osób prawnych lub kredyt preferencyjny dla osób fizycznych oraz wspólnot mieszkaniowych. Dotacje mogą być udzielane wybranym podmiotom na unieszkodliwianie azbestu z obiektów służby zdrowia, oświaty i opieki społecznej.

Obiekty objęte wnioskiem o dofinansowanie muszą być zakwalifikowane do I stopnia pilności w *Ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest*.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Aktualna wersja wniosku o dofinansowanie realizacji zadania ze środków WFOŚiGW w Katowicach na zadanie inwestycyjne (część A, część A1 dla wnioskodawców ubiegających się o pomoc publiczną de minimis, część A2 dla wnioskodawców ubiegających się o pomoc regionalną, część A3 dla wnioskodawców ubiegających się o pomoc horyzontalną, część B2, harmonogram inwestycyjny, część B2/2a - ankieta techniczna, część B2/2c - ankieta ekonomiczna zadania, część C1 dla jednostek samorządu terytorialnego lub część C2 dla przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych, sytuacja finansowa wnioskodawcy) wraz z wykazem załączników dostępna jest w Oddziałach oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski przyjmowane są cały rok w biurze Funduszu w Katowicach lub w biurach terenowych:

1. Biuro Terenowe w Częstochowie, ul. Czartoryskiego 28, 42-200 Częstochowa, tel. (034) 365-40-81, faks (034) 365-11-52, e-mail: biuro.czwa@wfosigw.katowice.pl,
2. Biuro Terenowe w Bielsku-Białej, ul. Legionów 57, 43-300 Bielsko-Biała, tel. (033) 810-09-80, faks (033) 810-09-78, e-mail: biuro.bielsko@wfosigw.katowice.pl.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Śląskiego

*Institucja Zarządzająca RPO dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Śląskiego poprzez
Wydział Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim
Województwa Śląskiego w Katowicach
ul. Ligonia 46, 40-032 Katowice
tel. (032) 774-06-54, faks (032) 774-01-35
www.rpo.silesia-region.pl
e-mail: fundusze@silesia-region.pl*

W RPO dla Województwa Śląskiego w ramach następujących działań istnieje możliwość dofinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu:

1. działanie 5.2 *Gospodarka odpadami*
2. działanie 6.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych*.

Działanie 5.2 Gospodarka odpadami

Beneficjenci

Beneficjentami działania 5.2. *Gospodarka odpadami* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia,
3. podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, wybrane zgodnie z *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*,
4. jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej),
5. porozumienia podmiotów z pkt 1-4 reprezentowane przez lidera,
6. podmioty działające w oparciu o umowę/porozumienie zgodne z zapisami *ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym*.

Typy projektów

W działaniu 5.2 *Gospodarka odpadami* wsparcie uzyskują projekty kompleksowego oczyszczania terenów z odpadów zawierających azbest oraz projekty dotyczące rekultywacji obszarów zdegradowanych i składowisk odpadów na cele przyrodnicze. W ramach jednego działania dopuszcza się realizację inwestycji polegających na łączeniu kilku typów projektów pod warunkiem, że dotyczą tej samej kategorii interwencji⁴.

W ramach typu projektu pn. *kompleksowe oczyszczanie terenu z odpadów zawierających azbest, a także usuwanie azbestu z budynków użyteczności publicznej wraz z zapewnieniem bezpiecznego unieszkodliwiania odpadów*, wsparcie uzyskują projekty związane z oczyszczaniem terenów z odpadów azbestowych, a także budynków użyteczności publicznej, za wyjątkiem budynków stanowiących siedzibę administracji publicznej.

Forma wsparcia

W ramach RPO dla Województwa Śląskiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie zaliczek i refundacji.

Warunki dofinansowania

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 85% kosztów wydatków kwalifikowanych, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Minimalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 20%. Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 15% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. W zakresie projektów, których wsparcie nie nosi znamion pomocy publicznej, rozpoczęciem okresu kwalifikowalności jest 1 stycznia 2007 r. W zakresie projektów, których wsparcie nosi znamiona pomocy publicznej, rozpoczęcie okresu kwalifikowalności wynikało będzie z zapisów właściwych rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego.

Wydatkiem kwalifikowalnym w ramach przedmiotowego typu projektu będą koszty zastąpienia materiałów azbestowych materiałami nieszkodliwymi (koszty demontażu i unieszkodliwienia materiałów azbestowych, koszty związane z przywróceniem stanu obiektu sprzed demontażu materiałów azbestowych). Natomiast jako niekwalifikowalne zostaną uznane wydatki na zakup środków transportu, np. na cele transportu odpadów oraz na oczyszczanie z azbestu budynków użyteczności publicznej stanowiących siedzibę administracji publicznej.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Zarząd Województwa Śląskiego w dniu 25 czerwca 2009 r. podjął uchwałę nr 1593/281/III/2009 dotyczącą przyjęcia zaktualizowanego *Harmonogramu Konkursów* w ramach RPO dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Zgodnie z przyjętym harmonogramem dla działania 5.2 *Gospodarka odpadami* w 2009 r. przewidziano do ogłoszenia jeden konkurs w okresie od 7 lipca do 7 września 2009 r.

Działanie 6.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja - „duże miasta”

Poddziałanie 6.2.2 Rewitalizacja - „małe miasta”

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 6.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia,
3. podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*,
4. szkoły wyższe,
5. kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,

⁴ Kategorie interwencji dla poszczególnych typów projektów pokazuje „Szczegółowy budżet RPO województwa śląskiego”

6. organizacje pozarządowe,
7. jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej),
8. spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe,
9. porozumienia podmiotów wymienionych w pkt 1-8 reprezentowane przez lidera,
10. podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie zgodne z zapisami *ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym*.

Typy projektów

W ramach działania 6.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* współfinansowane mogą być m.in. projekty, których przedmiotem jest zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka wraz z unieszkodliwieniem azbestu. Unieszkodliwienie odpadów azbestowych powinno być wykonane przez podmiot, który uzyskał zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami.

Wymiana elementów azbestowych (konstrukcje, stropy, dachy, elewacje) nie może wiązać się z przebudową całego obiektu, tj. wymianą okien, pracami w indywidualnych mieszkaniach, remontem klatek schodowych, drzwi wejściowych itp. Koszty związane z dociepleniem czy zmianą elewacji budynku mogą być natomiast wliczone w koszty projektu polegającego na usuwaniu azbestu tylko i wyłącznie przy założeniu, że działanie to pociąga za sobą konieczność uszkodzenia starego docieplenia i zastąpienia go nowymi materiałami elewacyjnymi (prace mają charakter odtworzeniowy, a uszkodzenia lub wymiana na nowe elementów innych niż azbestowe, np. ocieplenie budynku, nie są możliwe do uniknięcia, co znajduje potwierdzenie w projektach technicznych).

Inwestycje z zakresu tego typu projektu dotyczą co do zasady jedynie budynków mieszkalnych, w których nie jest prowadzona działalność usługowa, administracyjna i gospodarcza. Z możliwości ubiegania się o dofinansowanie nie zostaną jednak wykluczone wielorodzinne budynki mieszkalne, w których lokale użytkowe nie przekraczają 10% powierzchni.

Forma wsparcia

W ramach RPO dla Województwa Śląskiego możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie zaliczek i refundacji.

Warunki dofinansowania

Projekty realizowane w ramach działania 6.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* muszą wynikać z *Lokalnych Programów Rewitalizacji*. W ramach jednego działania dopuszcza się realizację inwestycji polegających na łączeniu kilku typów projektów pod warunkiem, że dotyczą tej samej kategorii interwencji⁵. Projekty z zakresu działania 6.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* muszą spełniać co najmniej dwa spośród wymienionych celów: gospodarczy, edukacyjny, turystyczny, rekreacyjny, społeczny i kulturalny. Projekty spełniające tylko jeden cel: edukacyjny, turystyczny, rekreacyjny i kulturalny nie są możliwe do realizacji w ramach rewitalizacji z uwagi na konieczność przestrzegania linii demarkacyjnej pomiędzy priorytetami RPO dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Wsparcie projektów realizujących tylko jeden cel możliwe jest w przypadku, gdy realizują one cel gospodarczy lub społeczny. Sam cel społeczny może być realizowany jednak tylko w przypadku projektów związanych z zastępowaniem azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka wraz z unieszkodliwieniem azbestu.

Ponadto, projekty z zakresu mieszkalnictwa muszą być realizowane na obszarach spełniających 3 dowolnie wybrane kryteria, opisane przy pomocy wskaźników, określonych w *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa*, opartych na art. 47¹⁰¹ rozporządzenia Komisji WE nr 1828/2006.

⁵ Kategorie interwencji dla poszczególnych typów projektów pokazuje załącznik nr 1 Szczegółowy budżet RPO województwa śląskiego

Ze wsparcia wyłączone są projekty związane z budową, przebudową, adaptacją, remontem budynków stanowiących siedzibę administracji publicznej. Inwestycje, których efektem jest wsparcie podmiotów pełniących funkcje związane z pomocą i opieką społeczną, a także ochroną zdrowia (np. domy opieki społecznej, ośrodki zdrowia) mogą być realizowane tylko jako niedominujący element szerszego zintegrowanego projektu rewitalizacji (np. przedmiotem projektu z zakresu rewitalizacji jest kwartał dzielnicy, gdzie przywraca się wcześniejsze funkcje lub nadaje nowe szeregowi terenów lub obiektów, w tym jeden z nich jest przeznaczony na potrzeby np. domu pomocy społecznej, szpitala czy ośrodka zdrowia).

Projekty polegające wyłącznie na usuwaniu azbestu realizowane przez spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe mogą dotyczyć wyłącznie budynków mieszkalnych. Nie jest możliwe finansowanie usuwania azbestu z budynków o charakterze gospodarczym, będących własnością spółdzielni.

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi:

- a. 85% kosztów kwalifikowalnych projektu - dla projektów, które nie noszą znamion pomocy publicznej,
- b. dla projektów, które noszą znamiona pomocy publicznej, jest możliwe do wysokości określonej w odrębnych przepisach dotyczących pomocy publicznej.

Minimalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 20%. Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi 15% kosztów kwalifikowalnych zadania. Nie określono minimalnej ani maksymalnej wartości wsparcia oraz wartości projektu, który może być finansowany w poddziałaniu 6.2.1. W zakresie projektów, których wsparcie nie nosi znamion pomocy publicznej, rozpoczęciem okresu kwalifikowalności jest 1 stycznia 2007 r. W zakresie projektów, których wsparcie nosi znamiona pomocy publicznej, rozpoczęcie okresu kwalifikowalności wynikało będzie z zapisów właściwych rozporządzeń Ministra Rozwoju Regionalnego.

Wydatkami kwalifikowanymi w ramach omawianego typu projektu są w szczególności: koszty zastąpienia materiałów azbestowych materiałami nieszkodliwymi (koszty demontażu i unieszkodliwienia materiałów azbestowych, koszty związane z przywróceniem, przy użyciu materiałów nieszkodliwych, stanu obiektu sprzed demontażu materiałów azbestowych), koszty odnowy części głównej struktury budynku np. dachu, fasady, instalacji technicznych budynku, koszty związane z usuwaniem azbestu, koszty związane z unieszkodliwieniem azbestu tylko gdy jest to nierozdzielna część projektu związana z usuwaniem azbestu.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Zarząd Województwa Śląskiego 25 czerwca 2009 r. podjął uchwałę nr 1593/281/III/2009 dotyczącą przyjęcia zaktualizowanego *Harmonogramu Konkursów* w ramach RPO dla Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 zgodnie z którym kolejne nabory w ramach działania 6.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* zaplanowano w następujących terminach (podano z przypadającą alokacją finansową):

- poddziałanie 6.2.1 *Rewitalizacja - „duże miasta”* w terminie od 8 lipca do 8 września 2010 r. (23.900.000 euro),
- poddziałanie 6.2.2 *Rewitalizacja - „małe miasta”* w terminie od 7 grudnia 2010 r. do 7 lutego 2011 r. (17.800.000 euro).

Nabór projektów do dofinansowania w ramach trybu konkursowego poprzedzony będzie ogłoszeniem o konkursie. Regulamin konkursu będzie określał cel, zakres, zasady organizacji konkursu, sposób wyboru projektów, w tym w szczególności termin i miejsce składania wniosków.

2.13. województwo świętokrzyskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach
ul. Św. Leonarda 7, 25-311 Kielce,
tel. (041) 366-15-12, faks (041) 366-09-05
e-mail: biuro@wfos.com.pl
www.wfos.com.pl

Zgodnie z Listą przedsięwzięć priorytetowych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w 2009 roku w ramach priorytetu III: *Ochrona powierzchni ziemi* przewidziane jest wsparcie finansowe na usuwanie i unieszkodliwianie odpadów azbestowych.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Kielcach mogą być:

1. jednostki samorządu terytorialnego,
2. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
3. komunalne spółki handlowe,
4. jednostki zawiadujące obiektami budowlanymi użyteczności publicznej tj. placówki ochrony zdrowia, przedszkola, szkoły, domy opieki społecznej czy placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu i unieszkodliwiania materiałów zawierających azbest z obiektów budowlanych użyteczności publicznej oraz z obiektów budowlanych spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych. Istnieje również możliwość dofinansowania zadań w zakresie realizacji programów usuwania wyrobów zawierających azbest przez jednostki samorządu terytorialnego.

Forma wsparcia

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu odpadów azbestowych może być dofinansowana w formie pożyczki częściowo umarzalnej, dotacji lub dopłaty do kredytu preferencyjnego.

Dotacja może być udzielona na demontaż i transport oraz unieszkodliwianie odpadów azbestowych w obiektach jednostek publicznych realizujących funkcje: ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, szkół, a także na realizację programów usuwania materiałów zawierających azbest dla jednostek samorządu terytorialnego.

Wojewódzki Fundusz udziela dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek udzielonych przez banki jednostkom samorządu terytorialnego oraz komunalnym spółkom handlowym.

Warunki dofinansowania

Możliwość dofinansowania przedsięwzięcia poprzedza zakwalifikowanie wstępne w oparciu o złożoną kartę informacyjną zadania (KIZ) oraz końcowa kwalifikacja zadania wynikająca z oceny wniosku. W karcie informacyjnej zadania powinny zostać podane wszelkie dane niezbędne do wstępnego zakwalifikowania zadania do dofinansowania zgodnie z aktualnymi wymogami.

W przypadku pożyczki dofinansowanie nie może przekroczyć 80% kosztów kwalifikowanych, natomiast dotacje mogą być udzielane w wysokości do 50% kosztów kwalifikowanych. Dopłata do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek udzielonych przez banki z własnych środków

wynosi 3% w stosunku rocznym. Wysokość dofinansowania w formie dopłat jest stała przez cały okres trwania umowy o dofinansowanie, jednak nie wyższa niż połowa faktycznego oprocentowania kredytu i pożyczki. Przy ustalaniu wysokości kosztów kwalifikowanych zadania należy również uwzględnić maksymalną wysokość kosztów jednostkowych dla przedsięwzięć z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest wynoszącą 700 zł za tonę.

Fundusz nie dofinansowuje zadań zakończonych. Udziela dofinansowania pod warunkiem prowadzenia prac zgodnie z wymogami prawa na podstawie umowy cywilnoprawnej określającej warunki dofinansowania.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Wniosek do WFOŚiGW w Kielcach o dofinansowanie zadania składa się z 3 części: informacji o wnioskodawcy, części ekologiczno-technicznej i części finansowej. Aktualną wersję karty informacyjnej zadania oraz wniosku wraz z wykazem dokumentów, które stanowią załączniki do wniosku można otrzymać w siedzibie Funduszu lub na stronie internetowej Funduszu.

Karty informacyjne zadania (KIZ) przyjmowane są do 31 marca każdego roku. W przypadku kwalifikacji KIZ beneficjent zostanie powiadomiony o konieczności złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami w terminie proponowanym przez Fundusz.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Świętokrzyskiego poprzez
Departament Funduszy Strukturalnych w Urzędzie Marszałkowskim Województwa
Świętokrzyskiego w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce
tel. (041) 342-17-62, faks (041) 344-57-23
www.rpo-swietokrzyskie.pl
e-mail: punkt.informacyjny@sejmik.kielce.pl*

W RPO Województwa Świętokrzyskiego nie jest możliwe uzyskanie dofinansowania na inwestycje związane z bezpiecznym eliminowaniem z użytkowania wyrobów azbestowych.

2.14. województwo warmińsko-mazurskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie
ul. Św. Barbary 9, 10-026 Olsztyn,
tel. (089) 522-02-00, faks (089) 522-02-09
e-mail: info@wfosigw.olsztyn.pl
www.wfosigw.olsztyn.pl

W ramach priorytetu III: *Ochrona powierzchni ziemi* przewidziane jest wsparcie realizacji zadań z zakresu unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych. Wsparcie finansowe usuwania azbestu jest realizowane w ramach konkursu STOP-AZBEST.

Beneficjenci

Beneficjentami dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Olsztynie w ramach konkursu STOP-AZBEST mogą być instytucje użyteczności publicznej funkcjonujące na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, tj. jednostki samorządu terytorialnego, administracja rządowa, organizacje pozarządowe, inne, ale nie prowadzące działalności o charakterze komercyjnym oraz jednostki organizacyjne Lasów Państwowych.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych w ramach konkursu STOP-AZBEST może być dofinansowana w formie dotacji. Ponadto Wojewódzki Fundusz udziela dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przez BOŚ.

Warunki dofinansowania

Wielkość dofinansowania w konkursie wynosi 2.000 zł/Mg unieszkodliwianych odpadów z tym, że nie więcej niż 50.000 zł na jeden projekt. Maksymalny udział środków dotacyjnych nie może przekroczyć 60% całkowitych kosztów projektu (brutto). Realizacja zadania w ramach programu powinna zagwarantować osiągnięcie oczekiwanych efektów:

1. rzeczowego wyrażonego jako trwała likwidacja pokryć dachowych wykonanych z eternitu poświadczonych kartą przekazania odpadu,
2. ekologicznego jako usunięcie ze środowiska wyrobów zawierających azbest w ilości wyrażonych w tonach.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Wniosek o dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu składa się z 3 części: informacyjnej, finansowej i techniczno-ekologicznej. Aktualną wersję wniosku o dofinansowanie z WFOŚiGW w Olsztynie wraz ze wzorami oświadczeń i wykazem załączników można pobrać w siedzibie Funduszu lub ze strony internetowej Funduszu.

Wnioski przyjmowane są w siedzibie Funduszu do wyczerpania środków.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie

Oddział BOŚ w Olsztynie
10-900 Olsztyn, Pl. Konsulatu Polskiego 6
tel. (0-89) 522-71-40, faks (0-89) 522-70-75
e-mail: olsztyn@bosbank.pl

BOŚ Oddział w Olsztynie współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych i realizowanych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie są przeznaczone dla:

1. osób fizycznych,
2. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą,
3. samorządów oraz utworzonych przez nie jednostek organizacyjnych,
4. jednostek posiadających osobowość prawną,
5. wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania w ramach linii nr I *Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu i wyrobów zawierających azbest* jest wymiana powierzchni dachowych lub elewacyjnych wykonanych z materiałów zawierających azbest.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: dla osób fizycznych [WIBOR 3M + 0,0 p.p.], dla pozostałych - [WIBOR 3M + 0,5 p.p.],
2. kwota kredytu: nie wyższa niż 1.500 zł brutto/Mg odpadu zawierającego azbest oraz nie wyższa niż 80% kosztów realizowanej inwestycji,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: do 12 miesięcy od daty zakończenia zadania.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wnioski rozpatrywane są w Banku.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury

*Institucja Zarządzająca RPO Warmia i Mazury na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego poprzez
Departament Zarządzania Programami Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim
Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
ul. Kościuszki 83, 10-950 Olsztyn
tel. (089) 52-19-600, faks (089) 52-19-609
www.warmia.mazury.pl
e-mail: prr@warmia.mazury.pl*

W RPO Warmia i Mazury w osi 4 *Rozwój, rewitalizacja i restrukturyzacja miast* w poddziałaniu 4.1.1 *Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty* istnieje możliwość sfinansowania inwestycji związanych z usuwaniem azbestu jako elementu infrastruktury towarzyszącej w ramach projektu.

Beneficjenci

Beneficjentami poddziałania 4.1.1 *Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty* mogą być spółdzielnie mieszkaniowe lub wspólnoty mieszkaniowe.

Typy projektów

W ramach poddziałania 4.1.1 *Poprawa warunków technicznych budynków zrealizowanych w technologii z wielkiej płyty* istnieje możliwość dofinansowania remontu dachu (maksymalna kwota wsparcia wynosi 85%), w ramach projektu polegającego na modernizacji i remoncie wspólnych części budynków wielorodzinnych zrealizowanych w przestarzałych technologiach przemysłowych z wielkiej płyty. Unieszkodliwienie poprzez składowanie zalegającego na nim azbestu będzie stanowić koszt niekwalifikowany.

Forma wsparcia

W ramach RPO Warmia i Mazury możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie refundacji.

Warunki dofinansowania

Maksymalny poziom dofinansowania środkami EFRR wynosi 85% wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (w przypadku projektów nieobjętych pomocą publiczną i niegenerujących dochodu). Dla projektów podlegających zasadom udzielania pomocy publicznej maksymalny poziom dofinansowania projektów ze środków publicznych będzie zgodny z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie udzielania pomocy na rewitalizację w ramach regionalnych programów operacyjnych.

Minimalny wkład własny Beneficjenta wynosi 15% całkowitych wydatków kwalifikowalnych (w przypadku projektów nieobjętych zasadami udzielania pomocy publicznej i projektów niegenerujących dochodu). Minimalny poziom środków własnych, jakie powinien zabezpieczyć beneficjent wynosi 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych (w przypadku projektów nieobjętych zasadami udzielania pomocy publicznej i projektów niegenerujących dochodu). Dla projektów podlegających zasadom udzielania pomocy publicznej minimalny wkład własny beneficjenta, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniach dotyczących udzielania pomocy publicznej, wynosi maksymalnie 50%. Minimalna wartość projektu wynosi 500.000 zł. Rozpoczęciem okresu kwalifikowalności jest 1 stycznia 2007 r.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Zgodnie z *Ramowym harmonogramem ogłaszania konkursów na 2009 rok w ramach RPO Warmia i Mazury 2007-2013*, stanowiącym załącznik do Uchwały Nr 53/624/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 sierpnia 2009 r., konkurs w ramach działania planowany jest do ogłoszenia 28 października 2009 r. Alokacja finansowa przypadająca na konkurs wynosi 16.000.000 euro.

2.15. województwo wielkopolskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

*Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu
ul. Szczepanowskiego 15A, 60-541 Poznań
tel. (061) 845-62-00, faks (061) 841-10-09
e-mail: biuro@wfosgw.poznan.pl
www.wfosgw.poznan.pl*

W ramach zadań priorytetowych na 2009 r. WFOŚiGW w Poznaniu w priorytecie C uwzględniono dofinansowanie zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi i zagospodarowania odpadów zgodnie z Planami Gospodarki Odpadami.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu mogą być samorządy. Fundusz udziela także wsparcia w postaci dopłat do oprocentowania kredytów zaciąganych przez osoby prawne i fizyczne.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu wyrobów i urządzeń zawierających wyroby azbestowe oraz ich unieszkodliwienie.

Forma wsparcia

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu odpadów zawierających azbest może być dofinansowana w formie pożyczki, pożyczki częściowo umarzalnej, dotacji oraz dopłat do odsetek bankowych.

Warunki dofinansowania

W ramach wsparcia można otrzymać do 70% kosztów przedsięwzięcia w formie pożyczki. Dotacja może być przyznana na przedsięwzięcia związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu realizowane przez powiaty w ramach *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest*. Wojewódzki Fundusz na podstawie porozumienia z oddziałami BOŚ w Poznaniu i Ostrowie Wielkopolskim udziela także dopłat do oprocentowania kredytów zaciąganych przez indywidualnych inwestorów na przedsięwzięcia związane z usuwaniem wyrobów azbestowych.

Maksymalna kwota dofinansowania wynosi 400 zł/Mg odpadów azbestowych.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Wniosek o udzielenie pożyczki/dotacji/dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego preferencyjnego ze środków Wojewódzkiego Funduszu na wsparcie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych w dziedzinie ochrony środowiska składa się z części A i B. Część A jest wypełniana przez Wojewódzki Fundusz. Część B zawiera informacje o wnioskodawcy, opisie przedsięwzięcia i jego stanie formalno-prawnym, stopniu zaawansowania rzeczowo-finansowego, efekcie rzeczowym i ekologicznym oraz źródłach finansowania, a także proponowanym zabezpieczeniu. Do wniosku należy dołączyć wymagane załączniki. Obowiązujące wzory formularzy dostępne są w siedzibie oraz na stronie internetowej Funduszu.

Wnioski o udzielenie pomocy ze środków Funduszu w 2010 r. należało składać do 30 czerwca 2009 r. w Biurze Funduszu. W uzasadnionych przypadkach wnioski będą rozpatrywane po upływie tego terminu.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Oddział BOŚ w Poznaniu

60-529 Poznań, ul. J. Dąbrowskiego 81/85
tel. (0-61) 841-08-00, faks (0-61) 841-74-24
e-mail: poznan@bosbank.pl

Oddział BOŚ w Ostrowie Wielkopolskim

63-400 Ostrów Wlkp., Al. Powstańców Wlkp. 14
tel. (0-62) 735-18-92, faks (0-62) 735-11-65
e-mail: ostrow_wlkp@bosbank.pl

BOŚ Oddział w Poznaniu i Ostrowie Wielkopolskim współpracuje z WFOŚiGW w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych i realizowanych na terenie województwa wielkopolskiego. Umowa została zawarta na czas określony do 31 grudnia 2011 r.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania WFOŚiGW w Poznaniu są przeznaczone dla wszystkich ubiegających się z terenu województwa wielkopolskiego, z wyjątkiem jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot kredytowania

Kredyt może być przeznaczony na inwestycje związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu, które polegają na wymianie powierzchni dachowych lub elewacyjnych, wykonanych z materiałów zawierających azbest. Koszty kwalifikowane obejmują roboty demontażowe, transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych, zakup materiałów do wykonania zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych, a także roboty budowlano-montażowe związane z wykonaniem zamiennych pokryć dachowych lub elewacyjnych.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [0,7 s.r.w.],
2. kwota kredytu: do 80% kosztów realizowanej inwestycji, lecz nie więcej niż 50.000 zł dla osób fizycznych, 300.000 zł dla wspólnot mieszkaniowych i 500.000 zł dla pozostałych kredytobiorców,
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytowej.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udzieli Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wnioski rozpatrywane są w Banku.

Instrumenty oferowane przez Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny

Institucja Zarządzająca Wielkopolskim RPO na lata 2007-2013
Zarząd Województwa Wielkopolskiego poprzez
Departament Polityki Regionalnej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego
w Poznaniu
ul. Przemysłowa 46; 61-541 Poznań
tel. (061) 658-06-00; faks 061 658-06-05
www.wrpo.wielkopolskie.pl
e-mail: info.wrpo@wielkopolskie.pl

W Wielkopolskim RPO istnieje możliwość sfinansowania inwestycji związanych z bezpiecznym usuwaniem wyrobów azbestowych w ramach następujących działań:

1. działanie 4.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*,
2. działanie 4.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojkowych*.

Działanie 4.1 Rewitalizacja obszarów miejskich

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 4.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich* mogą być następujące podmioty, których projekt został ujęty w Planie Rozwoju Lokalnego lub w Programie Rewitalizacji:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki organizacyjne *js* posiadające osobowość prawną,
3. jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
4. szkoły wyższe, jednostki naukowe, osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe, jednostki kultury, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
5. instytucje otoczenia biznesu, partnerzy społeczni i gospodarczy,
6. administracja rządowa,
7. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
8. przedsiębiorcy/MŚP,
9. porozumienia w/w podmiotów
10. podmioty działające w oparciu o *ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym*.

Typy projektów

Istnieje możliwość wymiany elementów konstrukcyjnych zawierających azbest w budynkach publicznych (poza celami mieszkaniowymi) w przypadku, gdy nie wymaga to przebudowy całego obiektu i po spełnieniu wymagań przekazania powstałych odpadów zawierających azbest podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki takimi odpadami.

Forma wsparcia

W ramach Wielkopolskiego RPO możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie refundacji wydatków z możliwością zaliczkowania.

Warunki dofinansowania

Miasta, które będą chciały uzyskać wsparcie w ramach działania, muszą posiadać zatwierdzone uchwałą Rady Miasta *Programy Rozwoju Lokalnego* lub *Programy Rewitalizacji*, mogące być podstawą do identyfikacji zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych. W *Programach Rozwoju Lokalnego* lub *Programach Rewitalizacji* m.in. muszą zostać wyznaczone granice odnawianego obszaru wraz z ich uzasadnieniem. Powinny one zawierać także opis niezbędnych działań potrzebnych dla rozwoju gospodarczego terenów odnawianych, sposoby rozwiązywania problemów społecznych czy też kilkuletnie plany finansowe dotyczące odnowy.

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu wynosi 75% kosztów kwalifikowanych, a dla projektów podlegających zasadom udzielania pomocy publicznej – 50% z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi minimalnie 25% kosztów kwalifikowanych. Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, pochodzących z ich budżetu i/lub z komercyjnych kredytów bankowych wynosi 1% kosztów kwalifikowanych projektu.

W ramach działania będzie możliwa realizacja kompleksowych projektów z zakresu odnowy miast wyłącznie w ramach Programów Rozwoju Lokalnego bądź Programów Rewitalizacji, obejmujących więcej niż dwa ściśle wiążące się ze sobą przedsięwzięcia (preferowane będą projekty, zawierające przynajmniej jedno przedsięwzięcie mające na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym).

Wydatkami kwalifikującymi się do objęcia dofinansowaniem są wyłącznie wydatki niezbędne do realizacji projektu i faktycznie poniesione przez beneficjenta w okresie realizacji projektu, nie wcześniej niż przed 1 stycznia 2007 r., z wyjątkiem projektów podlegających pomocy publicznej. W stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Projekty, które mogą być przyjęte do wsparcia w ramach działania 4.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*, będą wybierane w trybie konkursowym.

Zgodnie z Indykatoryjnym *harmonogramem ogłaszania konkursów w ramach Wielkopolskiego RPO 2007-2013 na rok 2009*, stanowiącym Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 2743/2009 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 czerwca 2009 r., w roku 2009 nie jest przewidziane ogłoszenie konkursu w ramach działania 4.1 *Rewitalizacja obszarów miejskich*.

Działanie 4.2 Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 4.2 *Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych* mogą być następujące podmioty, których projekt został ujęty w *Programie Rewitalizacji*, pozwalających na identyfikację kompleksowych projektów rewitalizacyjnych:

1. jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
2. jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną,
3. podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*,
4. jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
5. szkoły wyższe i jednostki naukowe, a także osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe,
6. jednostki kultury,
7. organizacje pozarządowe,
8. kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych,
9. instytucje otoczenia biznesu,
10. administracja rządowa,
11. spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe,
12. przedsiębiorcy/MŚP,
13. porozumienia w/w podmiotów,
14. podmioty działające w oparciu o *ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym*.

Typy projektów

Istnieje możliwość wymiany elementów konstrukcyjnych zawierających azbest w budynkach publicznych (poza celami mieszkaniowymi) w przypadku, gdy nie wymaga to przebudowy całego

objektu i po spełnieniu wymagań przekazania powstałych odpadów zawierających azbest podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki takimi odpadami.

Forma wsparcia

W ramach Wielkopolskiego RPO możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie refundacji wydatków, z możliwością zaliczkowania.

Warunki dofinansowania

Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych na poziomie projektu wynosi 75% kosztów kwalifikowanych, a dla projektów podlegających zasadom udzielania pomocy publicznej – 50%, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. Minimalny wkład własny beneficjenta wynosi minimalnie 25% kosztów kwalifikowanych. Minimalny wkład własny jednostek samorządu terytorialnego lub jednostek podległych, pochodzących z ich budżetu i/lub z komercyjnych kredytów bankowych wynosi 1% kosztów kwalifikowanych projektu.

W ramach działania będzie możliwa realizacja kompleksowych (zintegrowanych) projektów z zakresu odnowy miast wyłącznie w ramach *Programów Rozwoju Lokalnego* bądź *Programów Rewitalizacji*, obejmujących więcej niż dwa ściśle wiążące się ze sobą przedsięwzięcia (preferowane będą projekty, zawierające przynajmniej jedno przedsięwzięcie mające na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym).

Wydatkami kwalifikującymi się do objęcia dofinansowaniem są wyłącznie wydatki niezbędne do realizacji projektu i faktycznie poniesione przez beneficjenta w okresie realizacji projektu, nie wcześniej niż przed 1 stycznia 2007 r., z wyjątkiem projektów podlegających pomocy publicznej. W stosunku do projektów objętych zasadami pomocy publicznej termin rozpoczęcia kwalifikowalności powinien być zgodny z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Projekty, które mogą być przyjęte do wsparcia w ramach działania 4.2 *Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych*, będą wybierane w trybie konkursowym.

Jak wynika z *Indykatywnego harmonogramu ogłaszania konkursów w ramach Wielkopolskiego RPO 2007-2013 na rok 2009*, który stanowi Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 2743/2009 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 czerwca 2009 r., pierwszy konkurs w ramach działania 4.2 *Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojkowych* jest przewidziany do ogłoszenia w III kwartale 2009 r.

2.16. województwo zachodniopomorskie

Instrumenty oferowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
ul. Solskiego 3, 71-323 Szczecin
tel. (091) 486-15-56, faks (091) 486-15-57
e-mail: sekretariat@wfos.szczecin.pl
www.wfos.szczecin.pl

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie ramach realizacji priorytetu II *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi* dofinansowuje przedsięwzięcia dotyczące usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

Beneficjenci

Beneficjentami wsparcia w ramach dofinansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez WFOŚiGW w Szczecinie mogą być:

1. jednostki budżetowe i samorządowe,
2. spółki gminne.

Koszty kwalifikowane

W ramach zadań związanych z usuwaniem azbestu dofinansowywane są koszty dotyczące demontażu, transportu oraz unieszkodliwiania odpadów azbestowych.

Forma wsparcia

Realizacja zadań polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu materiałów zawierających azbest może być dofinansowana w formie pożyczki, dotacji oraz dopłaty do oprocentowania kredytu zaciągniętego w BOŚ oraz dotacji.

Warunki dofinansowania

O dofinansowanie ze środków Funduszu mogą ubiegać się podmioty realizujące przedsięwzięcia i zadania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej o zdefiniowanych trwałych efektach rzeczowych, ekologicznych i źródłach finansowania.

Pożyczką ze środków WFOŚiGW w Szczecinie objęte może być do 75% kosztów całkowitych zadania. Dopłata do oprocentowania kredytu ustalana jest w sposób indywidualny dla poszczególnych projektów. Dotacje przeznaczone są dla gmin i powiatów województwa zachodniopomorskiego w ramach konkursu *Azbest 2009* realizowanego przez Fundusz. Kwota dofinansowania uzależniona jest od możliwości finansowych Funduszu w momencie rozpatrywania wniosku.

Terminy i miejsce złożenia wniosku

Aktualnie obowiązujące druki wniosków (wniosek o dotację AZBEST/2009 w przypadku konkursu i wniosek o pożyczkę na zadania inwestycyjne) wraz z wykazem dokumentów, które stanowią załączniki do wniosku można pobrać w siedzibie Funduszu lub ze strony internetowej Funduszu.

Wnioski o dotację należy składać do 30 września 2009 r. Wnioski o pożyczki i dopłaty do oprocentowania kredytów można składać w dowolnym terminie. Przyjmowane są one w biurze Wojewódzkiego Funduszu.

Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

*Oddział BOŚ w Szczecinie
71-602 Szczecin, ul. Ś. Storrady 1
tel. (0-91) 48-00-600, faks (0-91) 48-00-601
e-mail: szczecin@bosbank.pl*

*Oddział BOŚ w Koszalinie
75-021 Koszalin, ul. Zwycięstwa 42
tel. (0-94) 347-48-00, faks (0-94) 347-48-04
e-mail: koszalin@bosbank.pl*

BOŚ Oddział w Szczecinie i Koszalinie współpracuje z WFOŚiGW w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego. Umowa została zawarta na czas określony do 31 grudnia 2010 r.

Podmioty uprawnione

Kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu są przeznaczone dla wszystkich ubiegających się z terenu województwa zachodniopomorskiego, w tym w szczególności dla osób fizycznych nie prowadzących działalności gospodarczej (kredyt nie przysługuje przedsiębiorcy, który nie spełnia warunków, określonych w *ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*).

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania w ramach linii L5 są zadania inwestycyjne polegające na wymianie powierzchni dachowych azbestowych i/lub elewacji z płyt azbestowych oraz ich unieszkodliwieniu. Z kredytu finansowane mogą być zakupy/roboty netto, tj. bez pozycji „VAT naliczony” z wyjątkiem zakupów/robót dokonanych przez osoby fizyczne, które nie prowadzą działalności gospodarczej, które nie są zarejestrowane jako podatnicy podatku VAT lub dla których VAT jest kosztem inwestycji.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne [WIBOR 3M pomniejszony o 3p.p., nie mniej niż 1,0%],
2. kwota kredytu: do 1.000.000 zł, nie więcej niż 80% całkowitego kosztu inwestycji,
3. okres kredytowania: do 10 lat,
4. okres karencji: zgodnie z indywidualnymi zapisami umownymi.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski można składać w oddziale Banku w dowolnym terminie, najlepiej w momencie planowania inwestycji. Ważne jest to, aby wnioskodawca nie dokonał płatności za zakupy i usługi, ponieważ Bank w przypadku kredytów preferencyjnych nie refunduje poniesionych kosztów (istnieje możliwość odstępstwa w indywidualnych przypadkach po zaakceptowaniu przez Fundusz). Wypłata środków kredytu dokonywana jest bezgotówkowo, na rachunek dostawców i wykonawców, pod przedłożone faktury lub inne dokumenty finansowe. Wnioski rozpatrywane są w Banku.

Instrumenty oferowane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego

*Institucja Zarządzająca RPO Województwa Zachodniopomorskiego
na lata 2007-2013*

*Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego poprzez
Departament Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego w Urzędzie Marszałkowskim
Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie*

ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin

tel. (091) 441-11-00, faks (091) 488-99-94

www.rpo.wzp.pl

e-mail: wwrpo@wzp.pl

W ramach RPO Województwa Zachodniopomorskiego nie jest przewidziana możliwość dofinansowania projektów, których przedmiotem wyłącznie usuwanie wyrobów zawierających azbest.

3. Ogólnopolskie instrumenty wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych

Ogólnopolskie instrumenty wspierające bezpieczne eliminowanie z użytkowania wyrobów azbestowych stanowią instrumenty oferowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz BGŻ we współpracy z ARiMR adresowane do potencjalnych beneficjentów z wszystkich województw.

3.1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

*Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa
tel. (022) 45-90-100, faks (022) 459-01-01
e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl
www.nfosigw.gov.pl*

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na przełomie września i października 2009 r. planuje zatwierdzenie treści programu priorytetowego nr 11: *Program dla przedsięwzięć związanych z realizacją rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”*. Szczegółowe informacje na temat warunków uzyskania dofinansowania przedsięwzięć związanych z usuwaniem odpadów zawierających azbest zostaną zamieszczone na stronie internetowej NFOŚiGW:

http://www.nfosigw.gov.pl/site/main/podstrony_bis.php?id=1236252268

3.2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie
Al. Jana Pawła II 70, 00-175 Warszawa
tel. 0 800 38 00 84, faks 022 318 53 30
www.arimr.gov.pl
e-mail: info@arimr.gov.pl

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW) istnieje możliwość sfinansowania kosztów związanych z bezpiecznym usuwaniem azbestu jako części realizowanej operacji, w ramach następujących działań:

1. działanie 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych*,
2. działanie 311 *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*,
3. działanie 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*.

Działanie 121 Modernizacja gospodarstw rolnych

Beneficjenci

Beneficjentami w ramach działania 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych* mogą być:

1. osoby fizyczne,
2. osoby prawne,
3. spółki osobowe działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

Możliwość ubiegania się o pomoc uzależniona jest od spełnienia przez wymienione podmioty szeregu warunków formalnych, zróżnicowanych w zależności od formy prawnej potencjalnego beneficjenta, przy czym spełnienie tych warunków jest konieczne już w momencie składania wniosku o przyznanie dofinansowania⁶. Beneficjentami w ramach działania 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych* mogą być⁷:

1. osoba fizyczna, która nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest obywatelem kraju Unii Europejskiej, nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy i posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz ma nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych i ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
2. osoby prawne, które spełniają m.in. następujące warunki: są wpisane są do KRS, nie podlegają wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy, mają nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych i ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
3. spółki osobowe prowadzące działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, które spełniają m.in. następujące warunki: są wpisane są do KRS, nie podlegają wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy, mają nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych i ewidencji wniosków o przyznanie płatności, oraz co najmniej jeden wspólnik ma odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

Typy projektów

W ramach działania 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych* wspierane są inwestycje materialne i niematerialne służące modernizacji produkcji rolnej, w szczególności:

1. inwestycje materialne:
  - a. budowa lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli,
  - b. zakup lub instalacja maszyn, urządzeń, w tym sprzętu komputerowego,
  - c. zakładanie, modernizacja sadów lub plantacji wieloletnich,
  - d. zakup, instalacja lub budowa elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, przygotowania do sprzedaży lub sprzedaży bezpośredniej.
2. inwestycje niematerialne:

⁶ Poradnik dla beneficjentów, Warszawa, marzec 2009r. (poradnik ARiMR)

⁷ Szczegółowe warunki dotyczące kryteriów jakie muszą spełniać potencjalni beneficjenci pomocy w ramach PROW zostały określone w samym programie, jak i w rozporządzeniach wykonawczych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej

- a. zakup patentów, licencji, w tym licencji na oprogramowanie,
- b. usługi związane z przygotowaniem dokumentacji technicznej lub ekonomicznej dotyczącej projektu oraz nadzorem technicznym, związane bezpośrednio z realizacją projektu.

W ramach działania 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych* zakres kosztów kwalifikowalnych obejmuje m.in. koszty budowy, przebudowy, remontu połączonego z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej oraz do przechowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży lub sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych (łącznie ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi) wraz z zakupem, montażem instalacji technicznej oraz wyposażenia. Koszty rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji operacji, a także koszty materiałów zastępujących materiały szkodliwe (w tym azbest), będą kosztami kwalifikowanymi.

Forma wsparcia

W ramach PROW możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie refundacji części wydatków kwalifikowanych operacji (części poniesionych kosztów realizacji inwestycji).

Warunki dofinansowania

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych* w okresie realizacji PROW nie może przekroczyć 300.000 zł. Do realizacji mogą być przyjęte operacje, których wysokość kosztów kwalifikowanych będzie wynosiła powyżej 20.000 zł. Ograniczenie to nie dotyczy operacji obejmujących wyłącznie wyposażenie gospodarstwa rolnego w urządzenia do składowania nawozów naturalnych lub projektów związanych z dostosowaniem do norm wspólnotowych.

Maksymalny poziom pomocy jest zróżnicowany i może wynosić odpowiednio:

- 40% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą (wersja podstawowa, czyli minimalna),
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia,
- 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej,
- 60% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej przez osobę fizyczną, która w dniu złożenia wniosku o pomoc nie ukończyła 40 roku życia, na obszarach górskich, innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarach rolnych objętych siecią NATURA 2000 lub obszarach, na których obowiązują ograniczenia w związku z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej,
- 75% kosztów inwestycji kwalifikującej się do objęcia pomocą, realizowanej w związku z wprowadzeniem w życie Dyrektywy Azotanowej (dotyczy umów zawartych do dnia 30 kwietnia 2008 r.).

Szczegółowe warunki dofinansowania określone są w *Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.*

W ramach działania 121 *Modernizacja gospodarstw rolnych* pomoc może być przyznana beneficjentowi, którego inwestycja będzie realizowana w nie więcej niż dwóch etapach, a zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową nastąpi w terminie 36 miesięcy od daty zawarcia umowy (jeśli inwestycja jest realizowana w 2 etapach) lub w ciągu 24 miesięcy (jeśli inwestycja jest jednoetapowa). Rozliczenie inwestycji nie może nastąpić później niż 30 czerwca 2015 r.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji oraz w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, informację o możliwości składania w danym roku wniosków o przyznanie pomocy. Wniosek można składać po upływie 14 dni od tego dnia. Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości (nie rzadziej niż co 14 dni) informacje o liczbie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w danym roku realizacji Programu i zapotrzebowaniu na środki wynikające z tych wniosków w podziale na województwa. Termin składania wniosków w danym roku upływa z końcem dnia roboczego następującego po dniu podania do publicznej wiadomości informacji określającej, że zapotrzebowanie na środki osiągnęło co najmniej 120% dostępnych w danym roku w danym województwie, lecz nie później niż 31 grudnia danego roku.

Do końca lipca 2009 r. przeprowadzone zostały dwa nabory w ramach przedmiotowego działania PROW. Pierwszy nabór odbył się w dniach od 9 listopada do 13 grudnia 2007 r., a drugi w dniach od 21 do 28 kwietnia 2009 r. Nie ma jeszcze wiążących ustaleń dotyczących terminu uruchomienia kolejnego naboru

Działanie 311 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej

Beneficjenci

Możliwość ubiegania się o pomoc uzależniona jest od spełnienia przez wymienione podmioty szeregu warunków formalnych, zróżnicowanych w zależności od formy prawnej potencjalnego beneficjenta, przy czym spełnienie tych warunków jest konieczne już w momencie składania wniosku o przyznanie dofinansowania⁸.

Beneficjentami w ramach działania 311 *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej* może być rolnik, który nie osiągnął wieku emerytalnego lub jego domownik w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników albo małżonek tego rolnika⁹.

Typy projektów

W ramach działania 311 *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej* wspierane będą inwestycje w zakresie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, usług dla ludności, sprzedaży hurtowej i detalicznej, rzemiosła lub rękodzielnictwa, robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych, usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, usług transportowych, usług komunalnych, przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, magazynowania lub przechowywania towarów, wytwarzania produktów energetycznych z biomasy, rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Do kosztów kwalifikowalnych projektu, który może być dofinansowany w ramach przedmiotowego działania zalicza się m.in. koszty budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej, a także koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki. W przypadku projektów związanych z turystyką wiejską (w tym agroturystyką) koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki będą także kosztem kwalifikowalnym.

Szczegółowe warunki dofinansowania określone są w *Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.*

⁸ Poradnik dla beneficjentów, Warszawa, grudzień 2008 r. (poradnik ARIMR)

⁹ Szczegółowe warunki dotyczące kryteriów jakie muszą spełniać potencjalni beneficjenci pomocy w ramach PROW zostały określone w samym programie, jak i w rozporządzeniach wykonawczych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej

Forma wsparcia

W ramach PROW możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie refundacji części wydatków kwalifikowanych operacji (części poniesionych kosztów realizacji inwestycji).

Warunki dofinansowania

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania 311 *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej* w okresie realizacji PROW nie może przekroczyć 100.000 zł. Maksymalny poziom pomocy finansowej może wynosić 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

W ramach Działania 311 *Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej* pomoc może być przyznana beneficjentowi, którego inwestycja będzie realizowana w nie więcej niż dwóch etapach, a zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową nastąpi w terminie 36 miesięcy od daty zawarcia umowy (jeśli inwestycja jest realizowana w 2 etapach) lub w ciągu 24 miesięcy (jeśli inwestycja jest jednoetapowa). Rozliczenie inwestycji nie może nastąpić później niż 30 czerwca 2015 r.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji oraz w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, informację o możliwości składania w danym roku wniosków o przyznanie pomocy. Wniosek można składać po upływie 14 dni od tego dnia. Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości (nie rzadziej niż co 14 dni) informacje o liczbie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w danym roku realizacji Programu i zapotrzebowaniu na środki wynikające z tych wniosków, z podziałem na województwa. Termin składania wniosków w danym roku upływa z końcem dnia roboczego następującego po dniu podania do publicznej wiadomości informacji określającej, że zapotrzebowanie na środki osiągnęło co najmniej 120% dostępnych w danym roku w danym województwie (lecz nie później niż 31 grudnia danego roku).

Do końca lipca 2009 r. przeprowadzone zostały dwa nabory w ramach przedmiotowego działania PROW. Pierwszy nabór odbył się w dniach od 5 czerwca do 7 listopada 2008 r., a drugi rozpoczął się 15 kwietnia 2009 r. Nie ma jeszcze wiążących ustaleń dotyczących terminu uruchomienia kolejnego naboru.

Działanie 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*

Beneficjenci

Możliwość ubiegania się o pomoc uzależniona jest od spełnienia przez wymienione podmioty szeregu warunków formalnych, zróżnicowanych w zależności od formy prawnej potencjalnego beneficjenta, przy czym spełnienie tych warunków jest konieczne już w momencie składania wniosku o przyznanie dofinansowania¹⁰.

Beneficjentem w ramach działania 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* może być¹¹:

1. osoba fizyczna, która spełnia m.in. następujące warunki: podejmuje lub wykonuje we własnym imieniu działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorca, nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest obywatelem kraju Unii Europejskiej, nie podlega wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy i posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz ma nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych i ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
2. osoba prawna, podejmująca lub prowadząca działalność gospodarczą, spółki prawa handlowego nieposiadające osobowości prawnej oraz wspólnicy spółek cywilnych prowadzący działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorstwa, którzy spełniają m.in. następujące

¹⁰ Poradnik dla beneficjentów, Warszawa, marzec 2009r. (poradnik ARIMR)

¹¹ Szczegółowe warunki dotyczące kryteriów jakie muszą spełniać potencjalni beneficjenci pomocy w ramach PROW zostały określone w samym programie, jak i w rozporządzeniach wykonawczych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej

warunki: podejmują lub wykonują we własnym imieniu działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorcy, są wpisane do KRS, nie podlegają wykluczeniu z ubiegania się o przyznanie pomocy, mają nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych i ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Typy projektów

W ramach działania 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* wspierane będą inwestycje w zakresie usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, usług dla ludności, sprzedaży hurtowej i detalicznej, rzemiosła lub rękodzielnictwa, robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych, usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, usług transportowych, usług komunalnych, przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, magazynowania lub przechowywania towarów, wytwarzania produktów energetycznych z biomasy, rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Do kosztów kwalifikowalnych projektów, które realizowane są w działaniu 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* zalicza się koszty budowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej, a także koszty nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją istniejących budynków mieszkalnych wraz z zakupem instalacji technicznej. Koszty rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji operacji, a także koszty materiałów zastępujących materiały szkodliwe (w tym wyrobów azbestowych) będą kosztami kwalifikowanymi.

Szczegółowe warunki dofinansowania określone są w *rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.*

Forma wsparcia

W ramach PROW możliwą formą wsparcia jest pomoc bezzwrotna (dotacja), która beneficjentowi przekazywana będzie w formie refundacji części wydatków kwalifikowanych operacji (części poniesionych kosztów realizacji inwestycji).

Warunki dofinansowania

Maksymalny poziom pomocy finansowej może wynosić 50% kosztów kwalifikowalnych przedsięwzięcia. Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* w okresie realizacji PROW nie może przekroczyć 300.000 zł, z tym, że beneficjent może otrzymać dotację w wysokości odpowiednio:

- do 100.000 zł, jeśli biznesplan przewiduje utworzenie 1 lub 2 miejsc pracy,
- do 200.000 zł, jeśli biznesplan przewiduje utworzenie 3 lub 4 miejsc pracy,
- do 300.000 zł, jeśli biznesplan przewiduje co najmniej 5 nowych miejsc pracy.

Jeżeli inwestycja dotyczy wyłącznie działalności związanej z przetwórstwem lub wprowadzeniem do obrotu produktów rolnych, w tym jadalnych produktów leśnych, to pomoc przyznana będzie tylko do wysokości 100.000 zł, przy czym biznesplan musi przewidywać stworzenie co najmniej 1 miejsca pracy.

Liczbę przewidzianych do utworzenia miejsc pracy podaje się w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie, ale ich utworzenie musi być uzasadnione zakresem rzeczowym realizacji.

W ramach działania 312 *Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw* pomoc może być przyznana beneficjentowi, którego inwestycja będzie realizowana w nie więcej niż dwóch etapach, a zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową nastąpi w terminie 36 miesięcy od daty zawarcia umowy (jeśli inwestycja jest realizowana w 2 etapach) lub w ciągu 24

miesiący (jeśli inwestycja jest jednoetapowa). Rozliczenie inwestycji nie może nastąpić później niż 30 czerwca 2015 r.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji oraz w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym, informację o możliwości składania w danym roku wniosków o przyznanie pomocy. Wniosek można składać po upływie 14 dni od tego dnia. Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości (nie rzadziej niż co 14 dni) informacje o liczbie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w danym roku realizacji Programu i zapotrzebowaniu na środki wynikające z tych wniosków, z podziałem na województwa. Termin składania wniosków w danym roku upływa z końcem dnia roboczego następującego po dniu podania do publicznej wiadomości informacji określającej, że zapotrzebowanie na środki osiągnęło co najmniej 120% dostępnych w danym roku w danym województwie (lecz nie później niż 31 grudnia danego roku).

Pierwszy nabór wniosków w ramach przedmiotowego działania przeprowadzony został w terminie 5-18 czerwca 2009 r. Nie ma jeszcze wiążących ustaleń dotyczących terminu uruchomienia kolejnego naboru.

3.3. Kredyt oferowany przez BGŻ we współpracy z ARiMR

Bank BGŻ S.A.
ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa
tel. (022) 860-40-00, faks (022) 860-50-00
www.bgz.pl

Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ) współpracuje z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych. Podstawą do udzielania przez ARiMR pomocy ze środków krajowych, w tym dopłat do oprocentowania kredytów, jest *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR*. Zasady udzielania dopłat do oprocentowania ustalane są przez ARiMR.

Podmioty uprawnione

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt preferencyjny są:

1. osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, z wyłączeniem emerytów i rencistów,
2. osoby prawne,
3. jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Przedmiot kredytowania

Kredyt może zostać udzielony na działalności wymienione w *Wykazie działalności w zakresie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych wspomaganych przez ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytów*, zawartym w części I, w grupach:

1. uprawy rolne; warzywnictwo; ogrodnictwo - 01.1,
2. chów i hodowla zwierząt - 01.2,
3. uprawy rolne połączone z chowem zwierząt (działalność mieszana) - 01.30.Z,
4. działy specjalne produkcji rolnej - DS,
5. produkcja artykułów spożywczych - podsekcja DA.

Przedmiotem kredytowania w ramach linii o **symbolu nIP** zgodnie z *Warunkami i zasadami udzielania kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych* m.in. mogą być objęte koszty rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych, w tym wyrobów azbestowych, pod warunkiem realizowania inwestycji polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektów służących do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne, ustalane w oparciu o aktualną stopę redyskonta, nie mniej niż 2%,
2. kwota kredytu: nie może przekroczyć:
  - a. 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 4.000.000 zł,
  - b. 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działy specjalne produkcji rolnej i wynosić więcej 8.000.000 zł,
  - c. 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych i wynosić więcej niż 16.000.000 zł,
  - d. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) i b) nie może przekroczyć 8.000.000 zł,
  - e. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) - c) nie może przekroczyć 16.000.000 zł.
3. okres kredytowania: do 8 lat,
4. okres karencji: do 2 lat.

Termin i miejsce złożenia wniosku

Wnioski kredytowe wraz z planem inwestycji i innymi dokumentami niezbędnymi do określenia zdolności kredytowej można składać w Oddziałach Banku.

3.4. Linia KfW5

Bank Ochrony Środowiska S.A. oferuje kredyty z linii kredytowej **KfW5** (Kreditanstalt für Wiederaufbau), w ramach której finansowane są przedsięwzięcia polegające na unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest. Podstawą udzielenia każdego rodzaju kredytu jest posiadanie przez wnioskodawcę zdolności do zaciągnięcia kredytu i ustanowienie odpowiednich form zabezpieczenia spłaty kredytu.

Podmioty uprawnione

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt są małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP), które nie korzystały do tej pory z finansowania w ramach programu SME Finance Facility (KfW2 i KfW4):

1. zatrudniające do 250 pracowników,
2. o rocznych obrotach do 40.000.000 euro lub sumie bilansowej do 27.000.000 euro,
3. spełniające warunek niezależności UE (nie więcej niż 25% udziałów należy do firmy nie będącej MSP zgodnie z definicją Unii Europejskiej).

Przedmiot kredytowania

W ramach linii KfW5 przedmiotem kredytowania objęte jest unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, w tym w szczególności:

1. budowa wodociągów w technologii rur bezazbestowych w miejsce wodociągów z rur azbestowych (zakup i instalacja nowych rur wodociągowych),
2. wymiana lub zabezpieczenie powierzchni dachowych lub elewacyjnych z płyt azbestowych.

Warunki kredytowania

1. okres kredytowania: min. 5 lat, max. 10 lat (aktualnie do 10.03.2017),
2. karencja w spłacie kapitału (nieobowiązkowa): do 2 lat,
3. waluta: euro lub zł,
4. maksymalna kwota indywidualnego kredytu: 250.000 euro lub równowartość w zł,
5. maksymalny udział KfW5 w finansowaniu projektu wynosi 85%, minimalny wkład własny kredytobiorcy wynosi 15%.
6. prowizja przygotowawcza - 0,75% kwoty kredytu,
7. minimalna marża odsetkowa: warunki kredytowania są zróżnicowane ze względu na rating podmiotu kredytowania, okres kredytowania oraz rodzaj waluty i są zgodne z obowiązującą Uchwałą Zarządu BOŚ w sprawie oprocentowania środków pieniężnych, kredytów i pożyczek w BOŚ.

Termin i miejsce złożenia wniosku kredytowego

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski kredytowe można składać w Oddziałach Banku w dowolnym terminie. Adresy placówek BOŚ w poszczególnych województwach znajdują się w rozdziale 2 Poradnika.

3.5. Kredyt na zakup i montaż urządzeń i wyrobów służących ochronie środowiska

BOŚ oferuje kredyt na zakup i montaż urządzeń służących ochronie środowiska w ramach porozumienia ze sprzedawcami i dystrybutorami wyrobów służących ochronie środowiska. Klient, ubiegający się o kredyt w ramach porozumienia z dystrybutorem, do usuwania azbestu i montażu nowego pokrycia dachowego powinien wybrać firmę, z którą Bank ma podpisane porozumienie o współpracy.

Podmioty uprawnione

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt są osoby fizyczne, przedsiębiorcy oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Przedmiot kredytowania

Przedmiotem kredytowania objęte są koszty demontażu, transportu i unieszkodliwienie azbestu oraz koszty zakupu i położenia nowego pokrycia dachowego.

Warunki kredytowania

1. oprocentowanie: zmienne, ustalone na podstawie uchwały Zarządu BOŚ, w przypadku zawarcia umowy pomiędzy Bankiem, a sprzedawcą bądź producentem urządzeń, kredyty udzielone na zakupy tych urządzeń mogą być oprocentowane od 1% w skali roku (szczegółowe informacje w Oddziałach Banku),
2. kwota kredytu: do 100% kosztów zakupu i kosztów montażu, przy czym koszty montażu mogą być kredytowane w jednym z poniższych przypadków:
  - a. gdy Sprzedawca, z którym Bank podpisał porozumienie jest jednocześnie Wykonawcą,
  - b. gdy Wykonawca jest jednostką autoryzowaną przez Sprzedawcę, z którym Bank podpisał porozumienie,
  - c. gdy Bank podpisał z Wykonawcą porozumienie dotyczące montażu urządzeń i wyrobów zakupionych wyłącznie na zasadach obowiązujących dla niniejszego produktu,
3. okres realizacji inwestycji: do 6 miesięcy od daty postawienia kredytu do dyspozycji kredytobiorcy,
4. okres kredytowania: do 5 lat

Termin i miejsce złożenia wniosku

Aktualnie obowiązujący wzór wniosku wraz z wykazem niezbędnych załączników można odebrać w Oddziale Banku. Wszelkich informacji na temat kredytu, wniosku i niezbędnych załączników udziela Główny Ekolog Oddziału.

Wnioski kredytowe można składać w Oddziałach Banku w dowolnym terminie. Adresy placówek BOŚ w poszczególnych województwach znajdują się w rozdziale 2 Poradnika.

4. Bibliografia

1. „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków ...” dla 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
2. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, przyjęty przez Radę Ministrów RP w dniu 14 lipca 2009 r., lipiec 2009
3. Harmonogram dla naborów wniosków, stanowiący Załącznik do uchwały Nr 793/228/09 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 7 kwietnia 2009 r.
4. Harmonogram konkursów na rok 2009 dla projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, stanowiący Załącznik do Uchwały Nr 99/1256/08 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23.12.2008 r.
5. Harmonogram konkursów PRO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na 2009 rok, stanowiący Załącznik nr 2 do Uchwały nr 57/938/09 Zarządu Województwa Kujawsko-pomorskiego z dnia 23 lipca 2009 r.
6. Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie, stanowiący załącznik uchwały Nr 193/3647/09 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 maja 2009 r.
7. Harmonogram ogłaszania konkursów na 2009 rok w ramach III – VIII Osi Priorytetowych RPO WL, przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 29 lipca 2009r.
8. Harmonogram ogłaszania konkursów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 w roku 2009, stanowiący Załącznik do Uchwały Nr 429/09 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 1 kwietnia 2009r.
9. Harmonogram ogłaszania konkursów, przyjęty przez Zarząd Województwa Lubuskiego w dniu 3 marca 2009r.
10. Harmonogram wieloletni konkursów RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2008-13, stanowiący Załącznik nr 1 do Uchwały nr 57/938/09 Zarządu Województwa Kujawsko-pomorskiego z dnia 23 lipca 2009 r.
11. Harmonogramu Konkursów w ramach RPO WSL na lata 2007-2013, stanowiący załącznik do uchwałę nr 1593/281/III/2009 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 25 czerwca 2009 r.
12. Indykatorywny harmonogram konkursów na 2009 r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 r., przyjęty Uchwałą nr 899/09 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 26 czerwca 2009 r.
13. Indykatorywny harmonogram ogłaszania konkursów w ramach WRPO 2007-2013 na rok 2009, stanowiący Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 2743/2009 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 czerwca 2009 r.
14. Informacje dla ubiegających się w 2009 i 2010 roku o pomoc ze środków WFOŚiGW w Zielonej Górze
15. Informacje udzielone przez Wydział Projektów Ekologicznych w Departamencie Projektów Ekologicznych i Obsługi Samorządów w centrali Banku Ochrony Środowiska S.A.
16. Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013, Warszawa, 2007
17. Listy przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na 2009
18. Odpowiedzi uzyskane na zapytania ankietowe skierowane do 16 WFOŚiGW
19. Odpowiedzi uzyskane na zapytania ankietowe skierowane do wszystkich Instytucji Zarządzających Regionalnymi Programami Operacyjnymi,
20. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), Warszawa, lipiec 2007r.
21. Ramowy harmonogram naboru wniosków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, wersja z dnia 9 czerwca 2009 r.
22. Ramowy harmonogram naboru wniosków w ramach RPO WO 2007-2013, wersja z dnia 9 czerwca 2009 r. zaakceptowana przez Zarząd Województwa Opolskiego
23. Ramowy harmonogram ogłaszania konkursów na 2009 rok w ramach RPO WiM 2007-2013, stanowiący załącznik do Uchwały Nr 43/503/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 8 lipca 2009 r.
24. Ramowy Plan Realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 w okresie 2009-2011, 2009
25. Regulamin dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Katowicach zadań z zakresu demontażu, transportu i unieszkodliwiania azbestu, zatwierdzony Uchwałą Zarządu nr 33/2009 z 16.01.2009
26. Regulamin konkursu „STOP-AZBEST 2009”, WFOŚiGW w Olsztynie
27. Regulamin konkursu „Unieszkodliwianie odpadów azbestowo-cementowych z terenu województwa pomorskiego”, edycja III
28. Regulamin przeznaczania środków WFOŚiGW w Warszawie na dofinansowanie działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego
29. Regulamin udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Opolu na zadania z zakresu usuwania azbestu, załącznik do Uchwały Zarządu WFOŚiGW w Opolu nr 037/2009 z 10 marca 2009 r.
30. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz.U. Nr 192, poz. 1876)
31. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 71, poz. 649)
32. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 139, poz. 883, z późn. zm.)
33. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Dz. U. Nr 193, poz. 1397, z późn. zm.)
34. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 200, poz. 1442, z późn. zm.)
35. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 193, poz. 1399, z późn. zm.)

36. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 października 2007 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. Nr 185, poz. 1317, z późn. zm.)
37. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych (Dz. U. Nr 175, poz. 1232, z późn. zm.)
38. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz.U. Nr 30, poz. 213)
39. Szczegółowy harmonogram ogłaszania konkursów na rok 2009 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, 2009
40. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowej „Infrastruktura społeczna” Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007 -2013, przyjęty Uchwałą nr 33/367/09/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 27 maja 2009r.
41. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 (Uszczegółowienie RPO), wersja 3.5, Toruń, czerwiec 2009
42. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (Uszczegółowienie Programu), stanowiący Załącznik nr 2 do Uchwały nr CCXXVIII/2717/09 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 12 maja 2009 r.
43. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013, stanowiący Załącznik do Uchwały nr 1088/09 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 7 lipca 2009
44. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013, Wersja nr 9, przyjęta przez Zarząd Województwa Opolskiego Uchwałą nr1324 /2008 z dnia 3 stycznia 2008 r. z późniejszymi zmianami, Opole, lipiec 2009 r.
45. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, przyjęty przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą nr 1473/09 z 14.01.2009
46. Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Uszczegółowienie RPO WD), 2009
47. Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (Uszczegółowienie RPO WM), 2009
48. Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, 2009
49. Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013, 2009
50. Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, 2009
51. Szczegółowy Opis Priorytetów Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (wersja 3.4), 2009,
52. Uchwała nr 80/2008 Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie ustalenia warunków przyznawania w roku 2009 dotacji ze środków WFOŚiGW
53. Uszczegółowienie Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 „Szczegółowy opis osi priorytetowych”, przyjęte przez Zarząd Województwa Lubuskiego w czerwcu 2009 r.
54. Uszczegółowienie Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, stanowiące Załącznik do Uchwały Nr 189/09 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 26 lutego 2009 r.
55. Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, stanowiące załącznik nr 2 do uchwały nr 873/229/09 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 9 lipca 2009 r.
56. Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (wersja 3.3), przyjęte przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 16 czerwca 2009 r.
57. Wstępny harmonogram ogłaszania konkursów na rok 2010 w ramach III-VIII Osi Priorytetowych RPO WL, przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 29 lipca 2009 r.
58. Zaktualizowany harmonogram ogłaszania konkursów w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Uchwała Zarządu Województwa Małopolskiego Nr 698/09 z 23 czerwca 2009
59. Zasady przeznaczania środków WFOŚiGW na dofinansowanie działań z zakresu unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego, załącznik do Uchwały Rady Nadzorczej nr 83/03 z dnia 28 sierpnia 2008
60. Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, NFOŚiGW, Warszawa, 2009
61. Zasady udzielania dofinansowania ze środków WFOŚiGW w Gdańsku
62. Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków WFOŚiGW w Kielcach, załącznik do Uchwały nr 40/08 Rady Nadzorczej WFOŚiGW w Kielcach z dnia 30 października 2008 r.
63. Zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie na 2009 rok,
64. Zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek ze środków WFOŚiGW w Opolu z dnia 28.11.2008 r.
65. Zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, 24 listopada 2008 r.